

PRORAČUNSKÉ TEŽAVE NAŠIH OBČIN

Domžale: Treba je nadaljevati

Z DOLGOROČNO POLITIKO V CILJU VARČEVANJA V VSEH DEJAVNOSTIH IN RAZČISTITI POJME, KAJ SPLOH SO DI V OBČINSKI PRORAČUN IN V KAKŠNEM OBSEGU JE TREBA ZAGOTOVITI SREDSTVA TISTIM DEJAVNOSTIM, KI NAJ BI OSTALE NA PRORAČUNU.

To so bile osrednje misli predsednika skupščine občine Domžale Jožeta Pogačnika ob

JOŽE POGAČNIK

našem razgovoru o proračunskih težavah te občine. Te in druge probleme, ki so danes še dokaj nerazčiščeni je po njegovem mišljenju treba urediti pred sestavljanjem proračuna za 1966. leto in v prihodnje nasploh.

Ob sedanjih razmerah so bili prisiljeni skrajšati proračun za okroglo 70 milijonov dinarjev. O tem so razpravljali z občani na javnih tribunah, nato pristojni sveti, in v ponedeljek sta to spremembo proračuna odobrila tudi oba zbora skupščine.

Največ so skrčili predvidene izdatke za delo državnih in družbeno političnih organov, in sicer za polnih 34 milijonov dinarjev, kar pomeni, da so občinski organi in druge organizacije najprej in največ možnosti varčevanja poiskali v »lastni hiši«. Seveda so tu še nadaljne možnosti z ustreznimi reorganizacijami in zmanjševanjem administrativnega osebja, kar pa še letos ni prišlo do veljave, ker se stvari ne morejo (in niti po zakonih ne smejo!) opraviti čez noč.

Drugo, kar vzbuja pozornost pri spremenjenem proračunu je šolstvo. To je (izvzemši milijon dinarjev za socialno skrbstvo) edina dejavnost, ki so ji preko tribuna do razprav na občinski skupščini priznali potrebo po povišanju izdatkov za okroglih 16 milijonov dinarjev. Ugotovili so namreč, da bi krčenje tu lahko samo škodovalo in pokopalo dolgoletne napore za razvoj vseh vrst šol-

Kamniškim in domžalskim bralcem

Na območju kamniške in domžalske občine je še vedno precej naših zvestih bralcev, čeprav zadnja leta nismo pisali o teh krajih. Zato se je naše uredništvo odločilo, da tudi tem krajem posveti več pozornosti. Toda razen prispevkov iz dela občinskih organov in podobno, bi želeli tudi več neposrednega sodelovanja bralcev iz teh krajev. Zato prosimo, da nam pišete oziroma poročate o delu v vaših kolektivih, o življenju na vasi, o priveditvah, da se poslužujete oglasov na straneh našega lista in da hkrati med znanci in prijatelji razširjate to glasilo, katerega glavni namen je, da z obveščanjem, z izmenjavami izkušenj združuje vse napore Gorenjske (a sem sodijo geografsko tudi ti kraji!) za naše skupne cilje.

stiva na njihovem območju. Zmanjšana pa so sredstva raznih investicij (gospodarskih in negospodarskih) za polnih 41 milij., zdravstvenemu varstvu za 18, komunalni dejavnosti za 3, kulturno prosvetni dejavnosti za okroglo 2 milijona dinarjev itd.

Toda pri vseh teh spremembah, kot je povedal tovariš Pogačnik, so pazili, da ne bi krnili sredstev tam, kjer so občanom najbolj potrebna. Tako so ostale nespremenjene vsote za krajevne skupnosti in druge potrebe občanov. Hkrati pa skušajo reševati posamezne težave občanov ob sodelovanju z delovnimi organizacijami. Tak primer je otroško varstvo, za katerega, kot je predvideno, bodo že letos prispevala podjetja okrog 25 milijonov dinarjev. Značilno je, da je v tej občini med zaposlenimi kar 75 odstotkov žena in je urejevanje otroškega varstva še posebno pereče. K. M.

Škode gredo v milijarde

Po torkovem neurju na Gorenjskem

Kranj, 1. oktobra — Hudi nalivi, ki so v torek zajeli večji del Gorenjske (in tudi druge kraje, zlasti gornje Posočje) so napravili ponekod mnogo večje škode kot poplave, ki so bile pred mesecem dni. Zlasti so sedanje poplave hudo prizadejale jeseniško območje, Selško dolino in druge kraje, kjer je voda odnašala mostove, zemeljski plazovi so razdrli ceste, vodovode in druge naprave. Po vseh krajih so na delu posebne komisije, ki ugotavljajo nastalo škodo in skušajo najti prve rešitve, da bi čimprej vzpostavili vsaj promet in normalizirali delo in življenje na sploh. Sodijo, da bo nastala škoda na Gorenjskem šla v milijarde dinarjev.

Narasla Sava je na Jesenicah odnesla tri mostove. Cesta Maršala Tita v gornjem delu mesta se je v torek zvečer spremenila v razjarjeni potok, ki je zalil spodnje prostore hotela Pošta, Zdravstvenega doma, vdrl v tam-

kajšnje trgovine in zlasti v kletne prostore.

Podivjana Sora je v Selški dolini odplavila dva mostova (pri Lušah in Vešternem) in hudo poškodovala onega pod Lubnikom. Cesta v Davčo, cesta Sorca — Podrož, Solca — Zali log, Podrož — Petrovo brdo in druge so tako poškodovane, da ne bodo tako hitro urejene za prevoz. Paraliziran je avtobusni promet, naprej od Zelenikov sploh ni možna nobena vožnja, otroci iz Davče ne morejo niti v šolo itd. Hude poplave so prizadejale tudi nekatera podjetja zlasti LIP, LTH in druge.

Največje poplave v Kranju so bile med bivšo tovarno Inteks in Zvezdo. Voda je zalila tovarniške obrate, iz okoliških stanovanjskih hiš so morali izseljevati ljudi in podobno.

Tudi na tržiškem in radovljiškem območju poročajo o hudih posledicah poplav. Točna ocena škode pa še nikjer ni znana. — K. M.

Stanovalci ob tovarni Zvezda v Kranju še vse te dni sušijo svoje pohištvo in čistijo blato iz poplavljenih prostorov. Toda veliko škode od poplav tudi sedanji sončni dnevi ne bodo preprečili

LETOŠNJA TURISTIČNA SEZONA V RADOVLJIŠKI OBČINI

Več tujih turistov

Do konca avgusta je bilo v radovljiški občini vseh nočitev domačih in tujih turistov 519.079, kar je za 9% več kot v enakem času lani; nočitev tujih gostov je bilo 265.822 (za 11% več kot lani); nočitev domačih 253.257 (za 7% več).

Podatki, ki smo jih dobili na oddelku za gospodarstvo in komunalne zadeve skupščine občine Radovljica, pa kažejo, da je bilo v avgustu letos, v prvem mesecu po uveljavitvi novih ukrepov v našem gospodarstvu, za 7% manj nočitev kot v avgustu

lani; nočitev tujih turistov je bilo sicer za 1% več (100.758, lani pa 99.500), nočitev domačih gostov pa so se zmanjšale za 16% (avgusta lani 79.181, letos 66.175).

Po številu nočitev je seveda na prvem mestu Bled, kjer jih je bilo letos skupno

291.734; lani jih je bilo 8% manj. Število nočitev tujih gostov se je v osmih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za 11%, avgusta pa jih je bilo v primerjavi z lanskim avgustom celo nekaj manj. Nočitev domačih gostov pa je bilo letos avgusta na Bledu le 27.405, lani pa 36.171, torej 24% manj.

(Nadalj. na 3. strani)

IŠČEMO NOTRANJE REZERVE V ZDRAVSTVU

Kje štediti in do kod?

Razprave o notranjih rezervah v delovnih organizacijah so čedalje živahnejše, in sicer na vseh področjih. Tako je tudi prav! Samo če bomo več naredili in bolje delali, če bomo izkoreninili vse kar je slabega v naših navadah pri delu in odnosu do družbene lastnine — pa če bomo ob tem humanejši do soljudi — bomo ustvarili tiste gnotne in družbene cilje, ki jih želimo ustvariti.

Toda včasih iščemo notranje rezerve tudi tam, kjer jih ni, medtem ko jih hkrati ne vidimo tam, kjer so. Želimo štediti tam in tako, da bi okrnili dejavnost, namesto da bi z boljšo organizacijo več naredili in ceneje delali. Da ne bi zaradi slabih krav požigali hlevov, je prav, da v razpravah o notranjih rezervah realno pogledamo obe plati medalje in prisodimo, kaj se da storiti in kaj ne. Danes objavljamo dvojce stališč o notranjih rezervah v kranjski porodnišnici.

»Širokogrudnost« ali...

Po izjavah odgovornih v komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, je zavod sklenil v začetku leta začasno pogodbo o plačevanju storitev porodnišnice. Takrat še nobenemu niso bili znani dejanski stroški poslovanja porodnišnice v novih prostorih.

S to začasno pogodbo je zavod priznal kot akontacijo za oskrbni dan 9000 dinarjev. Takrat je bilo dogovorjeno, da bi se na osnovi polletnega poslovanja ugotovili realni stroški oskrbnega dne. Polletna bilanca bolnišnice za ginekologijo in porodništvo v

Kranju pa je pokazala kljub »širokogrudnemu« poslovanju (tako namreč zatrjujejo na KZSZ) kar 14 milijonov dinarjev ostanka dohodka.

Na splošno razočaranje pa je brez ozira na ugodno finančno stanje zahtevala uprava porodnišnice, da se oskrbni dan še poveča za 500 dinarjev. Razen tega pa naj bi se še posebej za vsakega novorojenčka priznalo 1800 din dnevno. Vsa zadeva je bila predložena v razpravo Izvršilnemu odboru skupščine socialnega zavarovanja v Kranju v začetku septembra.

Kalkulacije, ki so jih opravili odgovorni v KZSZ so namreč pokazale, da bi ob smotrnem gospodarjenju zadostovalo 7500 din za oskrbni dan. Bolnišnici pa naj bi se razen tega še priznalo 1800 din za novorojenčka na dan.

V tej ceni so zajete vse stvarne zahteve bolnice, tako po amortizaciji in skladih.

Tudi po novih izračunih je cena oskrbnega dne še vedno večja od cen podobnim storitvam v Ljubljani in na Jesenicah. Zaradi novih prostorov pa je to upravičljivo in razumljivo.

Na KZSZ menijo, da se je »širokogrudnost« predvsem odražala v tem, da je dobivalo zdravstveno osebje in drugi, ki so se hranili v menzi porodnišnice, hrano po neekonomskih cenah ter v preveliki sistemizaciji, zlasti tehničnega osebja.

Gospodarska reforma ni prazna fraza. To je zahteva po štednji in dobrem gospodarjenju. Morda bi se tudi v kranjski porodnišnici lahko zmanjšali stroški, saj sedaj dosega okoli 20 milijonov dinarjev mesečno!

Novi kadri v kolektive

Kranj, 1. oktobra — Pri Višji šoli za organizacijo dela v Kranju je bila danes skromna slovesnost ob podelitvi diplom devetim absolventom dvoletne Višje šole za organizacijo dela. Diplomati so iz raznih krajev Slovenije. Ker takega kadra hudo primanjkuje po naših delovnih organizacijah, njihov prihod iz šole povsod težko pričakujejo. K. M.

Tribune v Kamniku

Po vseh krajih v kamniški občini so v teh dneh javne tribune, na katerih občani na terenu razpravljajo največ o gospodarjenju v krajevnih skupnostih, zlasti o najrazličnejših komunalnih problemih, proizvajalci v delovnih organizacijah pa o gospodarjenju v novih razmerah, po uveljavitvi novih članov so kritične in tehtne in jih bodo pozneje obravnavali tudi na občinski skupščini. — a

In druga plat...

Konferenca organizacij SZDL

V sredo je bila seja Izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Trzič, ki so jo posvetili pripravam na letne konference krajevnih organizacij in občinski konferenci SZDL.

Letne konference bodo v času od 20. oktobra do 5. novembra ter bodo imele oblike delovnih sestankov. Na njih se bodo pogovorili o najbolj perečih problemih posameznih krajev.

Letna konferenca občinskega odbora je predvidena za konec novembra. Čeprav bo o pripravah razpravljal se plenum, je IO že sprejel nekaj konkretnih predlogov. Na konferenci naj bi sodelovalo 80 kandidatov. Poročilo bi za-

jelo najbistvenejše iz dela od zadnje konference. Referat bo obdelal predvsem tri najvažnejše probleme: problematiko dela družbenih služb, delo krajevnih samouprav in probleme družbeno-ekonomskega izobraževanja.

IO je opozoril tudi na pomembnost kadrovanja za nov občinski odbor. Predlagali so, da naj bi zopet aktivirali občinsko volilno komisijo, ki je delala pri skupščinskih volitvah.

Samoupravni organi Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo v Kranju se dobro zavedajo, da je bila postavljena cena oskrbnega dne v začasni pogodbi z Zavodom za socialno zavarovanje, rezultat teoretičnega predvidevanja, ne pa izkušenj iz dejanskega poslovanja. Tudi kadrovska zasedba je bila predvidena po teoretičnih normativih, brez izkušenj, ker je bolnišnica komaj začela poslovati v novih prostorih, ki niso bili vsi niti gradbeno dokončani (pralnica, kotlarna itd.)

Kolektiv se je dobro zavedal, da cene našega dela ne morejo in ne smejo bistveno odstopati od cen v drugih enakih ustanovah. Zato so samoupravni organi že mesec dni pred gospodarsko refor-

mo začeli analizirati kadrovske in organizacijske strukture ustanove in postavljati osnove za nove kalkulacije na osnovi boljše kadrovske razporeditve in boljše notranje organizacije na izkušnjah polletnega dela. Uveljavitev novih gospodarskih ukrepov nas ni presenetila, pač pa je naše delo pospešila.

Objektivni razlogi, zlasti nihanje cen na eni strani in velike finančne obveznosti ustanove na drugi strani, so vzrok, da smo pred dokončanimi kalkulacijami postavili začasno res previsoke cene. Danes ob koncu septembra, ko smo z našo notranjo reorganizacijo storili že precejšen korak naprej, pa vemo, da bo naš oskrbni dan znatno nižji.

Razumljivo je, da večjih izkušenj v organizaciji in delu ustanove, ki se je dva in pol krat povečala, nismo imeli. Nismo poznali problemov, ki jih nalaga skupnost tehničnih služb, s katerimi naša ustanova oskrbuje še vse ostale zdravstvene ustanove in zavode v občini (Zdravstveni dom, Zavod za zdravstveno varstvo, lekarno itd.)

Danes nam je položaj precej jasnejši, poznamo zahteve in povprečne potrebe naših naročnikov in to nam je vodilo za realne kalkulacije in kadrovske politike, zlasti v tehničnih službah.

Nove kalkulacije slone na popolni ekonomski enakopravnosti vseh koristnikov naših uslug. Bolniški oskrbni dan bremenja samo kader, ki neposredno dela za ležečega bolnika. Vse ostale dejavnosti se merajo po ekonomskih principih vzdrževali same; intenzivnost njihovega dela

pa z notranjo organizacijo pocenjuje stroške za ležečega bolnika.

Abonent v menzi plačuje ekonomsko ceno in ne bremeni skladov socialnega zavarovanja. Menijo, da je ožitek o »širokogrudnosti« do abonentov povsem neutemeljen.

Po polletni bilanci smo ustvarili 11 milijonov (ne 14) dohodka, ki pa se po delitvi na sklade in druge predpisane obveznosti zmanjša za 1.471.949 dinarjev. Naše obveznosti iz nepokritih računov za gradnjo porodnišnice znašajo pa približno 50 milijonov din. Ob tem bi morali dobiti še 97 milijonov din za neizvršene gradnje, kako bomo prišli do teh sredstev še ne vemo!

Zavedamo se, da moramo v novih pogojih gospodarjenja biti ekonomični in rentabilni, vendar ne na račun bolnika in našega strokovnega dela.

dr. Igor Veler, direktor
dr. Drago Ažman,
predsednik UO

Pripravesindikato

V sredo je predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta Trzič razpravljalo o pripravah na občni zbor. Sklenili so, da bodo IO sindikalnih podružnic organizirali razgovore z delavci, na katerih jih bodo podrobno seznanili s problematiko dela in gospodarjenja.

Konferenca bo v prvi vrsti obravnavala probleme samoupravljanja (še posebno krepitvi vloge enot), gospodarjenja v novih pogojih in izobraževanja. Določili so, da naj bi bila konferenca 27. novembra

Na vsej asfaltirani cesti iz Kranja prek Brnikov do Ljubljane je delalo vozniškom slabo kri 700 metrov neurejene makadamske ceste v Mengšu. Toda zadnje črti so tudi tu zabrneli stroji in po dolgem času bo ta neučestnost opravljena

Gospodarske novice

AVGUSTA SLABO

Cez obmejne prehode v Sloveniji je v avgustu prispelo v našo državo s tujimi motornimi vozili 1.132.000 potnikov, kar pomeni dvakrat več kot lani in skoraj štirikrat več kot predlanskim v tem mesecu. Kljub temu rezultati turističnega prometa v avgustu niso zadovoljivi, zlasti kar zadeva devizni priliv. Treba bi bilo temeljito proučiti vzroke, zakaj je do tega prišlo.

INDUSTRIJA V SLOVENIJI

Obseg industrijske proizvodnje v Sloveniji je bil z vključno avgustom letos za 6% višji kot lani v istem obdobju, vendar je še vedno nižji kot smo ga pričakovali. Plan za letošnje leto predvideva namreč, naj bi se letošnja proizvodnja povečala za 9% napram lanskemu. Tudi produktivnost ni tolikšna, kot smo jo pričakovali, saj je le za 3% večja kot lani, predvidevali pa smo 6% povečanje. Obseg izvoza pa se je močno povečal. Naša industrijska podjetja izvažajo letos okoli 15% svoje proizvodnje, medtem ko so jo lani izvozila le okoli 12%.

SPREMEMBE V IZVOZU

Do začetka septembra smo izvozili za približno 8 milijard dinarjev lesa, kar pomeni za 22% ali za 2,2 milijarde dinarjev manj kot lani v istem času. Hkrati pa smo v tem obdobju izvozili neprimerno več papirja kot lani — točneje 31%. Po vrednosti znaša izvoz papirja v tem obdobju 15,4 milijarde dinarjev, medtem ko je bil lani le 11,8 milijarde dinarjev.

BEŽNA OCENA GOSPODARSKEGA POLOŽAJA

Brez večjih težav

Obiskali smo načelnika oddelka za gospodarstvo skupščine Jesenice Karla Frančesina, ki nam je v kratkih obrisih pojasnil položaj, v katerem so se znašla jeseniška podjetja po gospodarski reformi.

Vsem so že znani naporu Železarne v novih razmerah, vendar naše bralce zanima tudi to, kako so se znašla ostala jeseniška podjetja?

»Podjetja z reformo niso blistveno prizadeta. Izdelujejo proizvode, ki so na trgu res potrebni in zaradi tega niso prišla v težji položaj.«

Ali to pomeni, da v občini ni niti enega podjetja, ki bi zašlo v težave?

»Na splošno so se vsa podjetja dobro vključila v novo

gospodarjenje. Seveda to ni uspelo prav vsem. V mislih imam predvsem Lesni galanterijski obrat in Invalidsko podjetje ZINOS.«

Kakšna je problematika v Lesno galanterijskem podjetju?

»Do sedaj so izvažali domače lesene gospodinjske potreščine. Povpraševanje po njih je sicer še veliko, vendar niso konkurenčni na zunanem tržišču. V podjetju je zaposlenih okoli dve tretjini

žensk, ki so v glavnem ne-kvalificirane. Trenutno so rešili položaj z manjšimi osebnimi dohodki. Pravijo, da bodo z novimi proizvodi našli izhod iz položaja, vendar delavci že precej žrtvujejo, saj prejemajo povprečne osebne dohodke le v višini 39.000 din.«

Pravite, da je v težavah tudi ZINOS. Ali nimajo invalidska podjetja določenih olajšav?

»Ta status jim je republika pred kratkim odvzela. Sedaj imajo olajšave le Zavodi za rehabilitacijo invalidov. V ZINOS imajo zaposlenih precej invalidov z zmanjšano delovno sposobnostjo.«

Katero podjetje pa se je najbolj »znašlo«?

»Težko je reči katero. Maslim, da so najmanj prizadeta trgovska in gostinska podjetja.«

-pc

Turistična sezona v radovljiški občini

Več tujih turistov kot lani

(Nadalj. s 1. strani)

V Bohinju so se letos skupne nočitve povzpelle na 148.609, kar je 19% več kot lani v osmih mesecih in za kar gre zasluga predvsem Voglu. Zanimivo je, da je bilo tu nočitev domačih gostov več kot nočitev tujcev.

Število nočitev vseh gostov pa se je v letošnjih osmih mesecih zmanjšalo na radovljiškem področju, in sicer za 3% (od 81.409 lani na 78.736 letos), vendar gre to v glavnem na račun zmanjšanja števila nočitev domačih gostov za 22%, kajti število nočitev tujcev se je povečalo za 17%.

Delež hotelov v skupnih nočitvah je precejšen: 195.735 v primerjavi s skupno nekaj čez 519.000 nočitvami. V hotelih pa močno prevladujejo nočitve tujih turistov (136.744), medtem ko je bilo v gostiščih, kjer so zabeležili do konca avgusta 12.294 nočitev, več kot polovico nočitev (6.974) domačih gostov.

V privatnih turističnih sobah je do konca avgusta letos statistika zabeležila 101.846

nočitev, od teh pa je bilo več kot polovico (53.419) nočitev domačih gostov. Največ nočitev v privatnih sobah je bilo na blejskem področju (53.242), v Bohinju 27.383, v Radovljici in okolici pa 21.221. Zanimivo je, da so se nočitve v privatnih turističnih sobah povečale na Bledu za 21% in v Bohinju za 16% v primerjavi z lanskimi osmimi meseci, v Radovljici pa so se zmanjšale za 10%; vendar gre zmanjšanje na račun zmanjšanja domačinov, saj so se nočitve tujih gostov povečale za 4%, kar pa v absolutnem številu ne pomeni tako veliko (od 6.347 lani na 6.599 letos)

Skoraj izključno »tuji« pa so kampingi; v njih je bilo skupno 72.385 nočitev, od teh nočitev domačih gostov le 3.248. V Zaki so se nočitve povečale za 5% v primerjavi z lanskim letom in na Šobcu za 12%, za 36% pa so se zmanjšale v Bohinju, kjer jih je bilo lani 11.850, letos pa le 7.575, od teh nočitev domačih gostov letos le 308.

-at

Delo v Beljaku

Pisali smo že o tem, da je Zavod za zaposlovanje delavcev posredoval zaposlitev 15 delavkam v tovarni ribjih konzerv Warhanek v Beljaku. Na Zavodu pa pripravljajo še dve skupini deklet, ki naj bi šla na delo v Avstrijo — tako bi jih bilo skupaj 40.

Izvedeli smo, da delo v tovarni ni težko. Delavke delajo po 9 ur dnevno, vendar imajo zato pristo soboto. S sedanjimi delavkami so v tovarni zelo zadovoljni in so jim že bljubili, da jim bodo povišali plače. Delavke so sedaj plačane pavšalno, 7,80 šilinga na uro, in je njihova mesečna plača okoli 70.000 dinarjev. Poleg tega bodo dobile še dvakrat 75% plače: za Božič in Novo leto.

Zanimivo pri delu v Avstriji pa je naslednje: tovarna dobiva surovine (ribe) iz Jugoslavije, sezonsko delovno silo jim sedaj prav tako zagotavlja Jugoslavija, ne vemo pa ali proizvode potem Avstriji prodajajo v Jugoslavijo?

-pc

Pošten odnos

Če želimo pametno gospodariti, moramo uresničiti načelo, da sleherni delovno mesto v delovnih organizacijah zasledijo ustrezni strokovni kadri. Dosedanja struktura zaposlenih namreč ne more zagotoviti ustreznega nivoja proizvodnje in take produktivnosti, ki bi nam zagotovila hitro in resnično naraščanje življenjske ravni. Storitnost v industriji je letos do septembra samo za 2,7% večja kot lani v istem obdobju.

Po domače povedano: nismo tako bogati, da bi brez škode za standard lahko vzdrževali toliko administrativnega in režijskega osebja, kol ga imamo sedaj. Zato bo potrebno število ljudi na teh delovnih mestih skrbno in tudi to delo modernizirati, predvsem pa poenostaviti. Napovedujejo, da bodo kmalu sprejeli nove predpise o računovodstvu v delovnih organizacijah. Ti naj bi omogočili znižati število zaposlenih pri teh delih za približno polovico. Podobno kot na tem področju bo treba storiti tudi drugod. To je dobra pot.

Toda ni edina! Napačno bi bilo namreč misliti, da bo vse prav, če bomo preprosto zmanjšali administracijo in režijo — morda včasih celo preveč ali pa na napačnem koncu. Določeno število ljudi bo slej ko prej moralo delati tudi še posebej. Toda ti ljudje bodo morali imeti ustrezne kvalifikacije. Teh pa mnogi nimajo ali pa jih imajo zgolj formalno.

Ko smo še pred kratkim zaposlovali vse, ki so imeli voljo do zaposlitve, nismo preveč gledali na strokovnost in izobrazbo. Zaradi administrativnega razdeljevanja osebnih dohodkov smo kvalificirali delovna mesta, ne pa ljudi. In sedaj ugotavljamo, da imamo povsod ogromno visoko strokovnih delovnih mest in prav malo visoko strokovnih delavcev.

Zlasti v nekaterih ustanovah smo zaposlovali ljudi vseh mogočih poklicev, samo takih ne, ki bi bili dejansko potrebni. Morda prav zato ni slučajno, da bi lahko prav v teh ustanovah dobili strokovni kader za vse deficitarne obrtne in druge terciarne dejavnosti — na novo pa zaposlili manj ljudi, a strokovno boljše, ki jih imamo, a jih kar nenadoma nimamo kam dati.

Mar ni smešno, da v času, ko poudarjamo strokovnost, čaka na delo precej mladih ljudi, ki so zaključili ekonomsko in druge srednje šole in celo fakultete.

Za tak odnos strokovnjakov je več razlogov. Ni mogoče, da bi v tem sestavku vse razčlenili. Francozi pravijo: »Tam kjer so slepi je enooki kralj.« Menda se nekaj resnice skriva tudi v tem pregovoru. Je pa nadalje seveda tudi res, da šola ni vse, da mnogo pomeni tudi praksa — čeprav spet ne vse, kot nekateri mislijo.

Predvsem gre za pošten in deloven odnos do posla, ki ga sleherni opravljajo. Če to terjamo od slehernega proizvajalca, to terjamo tudi od slehernega strokovnjaka. Zato moramo zavreči tisto staro: »Studirati naj gre, da bo gospod!« K sreči je vse več takih, ki študirajo in se osposabljajo zato, da bodo boljše delali in upravljali vse družbene zadeve. In njim moramo v interesu družbenega napredka pustiti pristo pot.

S. BEZNIK

Med domače obrti, ki so bile včasih najbolj razširjene, sodi izdelovanje platna in sukna za obleke: med Kranjem in Škofjo Loko je znano sitarstvo — Z razstave v Kranju — F. Perdan

Preobložene knjižne police

Osrednja knjižnica v Kranju ima svoje prostore v Tavčarjevi ulici že deset let. V tej stavbi je študijska knjižnica, svoj sedež pa ima tudi potujoča knjižnica. V skladišču študijske knjižnice je 45 tisoč knjig v petih sobah, ki so popolnoma natrpane. Prostora ni niti toliko, da bi lahko razložili 5 tisoč knjig, ki so že štiri leta naložene v zabojih v prostoru pred straniščem, in tudi vezani časopisi zadnjih dveh let so preprosto naloženi v skladovalnico. Precejšen problem je tudi slaba razsvetljava in težavno ogrevanje prostorov. Knjižnica dobiva sredstva za svojo dejavnost od občine, vendar ta ne zadostujejo spriču vse dražjih knjig in ker je tudi vezava knjig iz dneva v dan dražja. Po besedah vodje študijske knjižnice prof. Stanka Bunca je povpraševanje po novih knjigah vseh mogočih strok čedalje večje in zaradi pomanjkanja denarja le s težavo zadostijo potrebam. Kljub temu je študijska knjižnica lani izposodila 90 tisoč knjig in prof. Bunc meni, da letos lahko pričakujejo podoben uspeh, čeprav so te dni začeli z adaptacijskimi deli.

Ker je Projektivni biro dobil nove prostore, je stavba, ki je sicer last občine, prišla pod upravo Osrednje knjižnice v Kranju. Občina je odobrila investicije za preureditev in z adaptacijskimi deli so najprej začeli v čitalnici in študijski sobi, kjer naj bi v enem mesecu nadomestili stare ogrevalne naprave z napravami za centralno kurjavo. V sedanji zasilni študijski sobi je študij precej onemogočen in mnenje prof. Bunca je, da je treba študentom čimprej dati čim bolj ugodne pogoje za študij. V skladišču knjig trenutno vlada precejšnja zmeda in je iskanje zaželjenih knjig oteženo zaradi

knjižnih omar, ki so zaradi pomanjkanja prostora zelo tesno druga ob drugi. Kupi revij in vezanih časopisov ravno tako ovirajo delo. Ovir pri delu so tudi grmade papirja v kotih, na vrhu knjižnih omar, kjer so tudi razstavne vitrine in celo miže. Skratka — ovire pri delu so na vsakem koraku.

»Vendar notranje in zunanje delo knjižnice kljub adaptacijskim delom teče in med delovnim osebjem ni nobene malodušnosti,« je dejal prof. Bunc.

Preurejanje in razširjevanje študijske knjižnice bo predvidoma trajalo tri leta. Treba bo urediti nove skladiščne prostore v drugem kakor tudi stare v prvem nadstropju, kjer bo za študente urejena tudi študijska soba. V drugem nadstropju bo poleg skladiščnih prostorov še upravnica knjižnice in časopisna čitalnica s časopisnim oddelkom.

Skoda je, ker ni mogoče dobiti prostora za razstavno dvorano, kjer bi lahko bile razstave knjig ipd., zato si bodo še naprej pomagali z razstavnimi vitrinami.

Ce bo šlo vse po načrtih, bo torej čez tri leta študijska knjižnica v Kranju vzorno urejena.

Matej Knific

AKTIVNOST DRAMSKE SEKCIJE

Dramska sekcija DPD »Svobode« Predoslje se je letos zelo zgodaj lotila svojega dela. Njeni člani so že pred dnevi pričeli pripravljati dramo »PLAVŽ«. Delo, ki ga režira Anton Čuda, zahteva od režiserja in vseh nastopajočih precej naporov in tudi časa. Igro bodo uprizorili zgodaj jeseni in z njo gostovali tudi na sosednjih odrih.

- 8

NOVA RAZSTAVA V GORENJSKEM MUZEJU V KRANJU Domača obrt na Gorenjskem

Razstava, ki so jo prejšnji teden odprli v razstavnih prostorih Gorenjskega muzeja o domači obrti na Gorenjskem, sodi med boljše v zadnjem času; če je razstava o ljudski umetnosti počela v Beljaku veliko priznanj in vzbudila izredno zanimanje med Korošci in turisti, bi bilo s to zadnjo razstavo verjetno isto. Spet z novo stranjo gorenjskega človeka nas seznanja, z dejavnostjo, ki je včasih dopolnjevala kmetovanje posebno v zimskem času, ko ni bilo dela na polju. Prav ta latentna brezposelnost in avtarkični značaj stare srednjeveške kmetije sta vzroka, da so ljudje doma sami izdelovali vse, kar so rabili pri delu, orodja, posode, hiše, obleke, obutev itd. Šele pozneje so se take hišne dejavnosti ločile od posameznih kmetij, popolnoma pa tudi pri nas še do danes ne povsod.

Domače obrti, ki so nastale zaradi potreb kmetov in ki so se pozneje razširile delno tudi zaradi ugodnega geografskega položaja Gorenjske, ki je omogočal »izvoz« izdelkov v tuje dežele, so bile v okviru vasi navadno skoncentrirane pri revnejših ljudeh, ki niso imeli zemlje, pozneje pa so se nekatere zelo razširile, skoncentrirale v eni ali v nekaj vaseh in preskrbovale večje območje, nekatere so bile vezane tudi na določene surovine itd. Iz sicer nujno potrebnega, vendar postranskega hišnega dela na kmetijah so nastale obrti v pravem pomenu besede, od katerih so nekatere po svojih izdelkih zaslovene daleč po svetu; razvoj industrije konec 19. in v začetku 20. stoletja je pomenil konec teh domačobrotnih dejavnosti. Nekatere so

že povsem izumrle, druge pa so se — sicer zelo okrnjene — še vedno obdržale; nekatere zaradi dodatnega zasluga prebivalcev v krajih, kjer je zemlje za obdelovanje malo in kjer tudi industrije ni (npr. čipkarstvo), nekatere le zaradi turističnih razlogov (gorjuško piparstvo, delno tudi čipkarstvo), druge zaradi potreb kmetov po nekaterih izdelkih (pletarstvo, škarfarstvo in sodarstvo) itd.

Razstava nam nudi lep prikaz vseh teh dejavnosti; skrbno izbrani predmeti in slike bodo predvsem za mlajše povsem nekaj novega, pokazale jim bodo tisti del življenja naših prednikov, ki ga verjetno skoraj nič več ne poznajo. Razstava in katalog, ki ga je muzej izdal ob tej priložnosti in za katerega je besedilo napisala Anka Novak, kustos za etnografijo, povedeta obiskovalca v nekdanje izdelovanje platna in sukna, razširjeno po vsej Gorenjski, v sitarstvo med Loko in Stražiščem, v ple-

tenje nogavic, ki je bilo tudi razširjeno po vsej Gorenjski od Trziča do Rateč, dalje v izdelovanje slamniov v okolici Domžal, v čipkarstvo na področju od Loke proti Idriji in Notranjski, v znamenito gorjuško piparstvo, v pečenje različnih vrst peciva, v lončarstvo, ki je bilo v preteklosti razen tkalstva najbolj razširjena obrt na Slovenskem; Valvasor je zapisal, da izdelujejo v Smledniku najboljšo posodo v deželi, mi pa poznamo razen komendskih najbolj ljubenske lončarske izdelke; dalje je na razstavi prikazano opekarstvo, prav tako znano v Ljubnem in v vaseh severno od Kranja (Letence, Tenetiše, Goriče), pa skrilarstvo v Poljanski in Selški dolini, žbičarska domača obrt na Zgornji in Srednji Beli pri Preddvoru, izdelovanje živalskih zvoncev v okolici Bleda, pletarstvo na Zgornji, Srednji in Spodnji Beli, sodarstvo v Selški dolini in škarfarstvo v Bohinju. - at

Močno zaostajanje šolstva v škofjeloški občini

V nasprotju z večino drugih občin na Gorenjskem, ko z rebalansom proračunov niso okrnjevale sredstev skladom za šolstvo — nekatere so jih menda celo povečale — pa je skupščina občine Škofja Loka na zadnji seji zmanjšala skladu za šolstvo sredstva za 5%. Sredstva, namenjena medobčinskemu skladu za strokovno šolstvo so se zmanjšala celo za več kot 50%, kar je sicer razumljivo, kajti občina mora najprej skrbeti za šolstvo na svojem področju. Več kot 50% vseh sredstev v novem občinskem proračunu gre tako za šolske javnosti.

Kaže, da je v sistemu nove strukture dohodkov občinskih proračunov škofjeloška občina v najslabšem položaju na Gorenjskem, ker je morala prvotni proračun za toliko znižati. Osnovni vzrok za to je prav gotovo nekoliko počasnejši razvoj gospodarstva kot

v prejšnjih letih, to pa se najmočneje pozna prav v občinskem proračunu.

Res je sicer, da zmanjšanje sredstev skladu za šolstvo menda ne bo šlo na račun osnovne dejavnosti šol, temveč na račun določenih investicij, mlečnih kuhinj itd. Naj

pa bo končno zmanjšanje takšno ali drugačno, v vsakem primeru bo šlo na račun kvalitete in kvantitete učno-vzgojnega procesa, sodobnejših oblik pouka in nazadnje nedvomno tudi na račun zdravja določenega števila otrok. S tem pa se nedvomno postavlja vprašanje, ali se na tak način šolstvo lahko vključuje v sam proces prizadevanj gospodarske reforme.

V začetku leta 1965 je bilo sicer opaziti težnjo, da bi se dohodki prosvetnih delavcev približali dohodkom delavcev v gospodarstvu in drugje, konec prvega polletja pa je bila razlika v osebnih dohodkih

že znatnejša, zdaj pa je nevarno, da bi se še povečala. Tako so bili npr. dohodki delavcev z visoko izobrazbo v prosveti v juniju za 20.000 dinarjev nižji kot dohodki delavcev enake kvalifikacije v drugih panogah, pozneje pa se je ta razlika še povečevala. Razlika med višjo in srednjo izobrazbo je sicer nižja, vendar še vedno občutna in se prav tako veča. Jasno pa je, da so ponekod v samih kolektivih prosvetnih delavcev določene anomalije, preobčutne razlike, ki pa jih bodo kolektivi pri iskanju notranjih rezerv verjetno znali odpraviti.

J. Pivk

5 vprašanj - 5 odgovorov

Posredujemo odgovore Janca Sitrerju, predsedniku krajevne skupnosti Zabnica. Ze dnaj časa je aktiven družbenopolitični delavec na terenu. Zaposlen je v tovarni Iskra.

Na prva tri vprašanja je odgovoril Marjan Ropret, načelnik oddelka za gospodarstvo pri skupščini občine Kranj.

Vodovod za Bitnje in Žabnico

VPRAŠANJE: Ze nekaj let se postavlja na vseh zborih volivcev zahteva po gradnji vodovoda na področju Bitnje in Žabnice do Skofje Loke. Začetna dela so bila predvidena že pred nekaj leti. Kdaj bo vodovod zgrajen?

ODGOVOR: V letošnjem letu se dela ne bodo pričela, ker je zmanjkalo sredstev spričo znane omejitve na področju splošne potrošnje. Zaradi tega ne bodo realizirane niti po planu predvidene investicije. Pričakovati je treba, da bomo izgrajevali vodovodno omrežje z manjšim tempom, kot je bilo to do sedaj. Tudi v naslednjem letu ni realno pričakovati gradnje vodovoda.

Občinska meja

VPRAŠANJE: Meja med občinama Kranj in Skofjo Loko poteka skozi Zabnico in Sutno, torej po meji katastrskih občin. Strnjena naselja Zabnice in Sutne deli tako, da sta združeni dom Zabnica in po-

kopališče v Zabnici na področju občine Skofja Loka. Zakaj se kljub večkratnim prošnjam prizadetih prebivalcev in sklepu zborov volivcev ne napravi drugačna razmejitev?

ODGOVOR: Razmejitev med občinama je stvar republiške skupščine, ki je o razdelitvi sprejela zakon. Spremembo bi morali predlagati obe skupščini.

Delavsko naselje

VPRAŠANJE: Na področju Sutne in Bitnje je precej obsežno delavsko naselje. Prav tu se stalno pojavljajo težave pri izdajanju gradbenih dovoljenj. Gradnja še kakih 100 stanovanjskih hiš bi naselje samo izpopolnila. Tudi oddaljenost od mesta zaposlitve ni pretirana (3 do 4 km).

ODGOVOR: Brez izjemnih postopkov izdajamo v Kranju gradbena dovoljenja samo na vplivnih področjih, ki jih je proglasila skupščina. V ta območja ne spadata dela Sutna in Bitnje (razen dela Zgornjih Bitenj). Izjemna odobritev zahteva izpolnitev določenih pogojev. Večja gradnja na tem območju ne pride v poštev. Gradnja se mora kanalizirati v urbanizirano območje, da se racionalno razpolaga z zemljišči in komunalnimi vlaganji.

Preskrba

VPRAŠANJE: Preskrba prebivalcev v Zabnici in Bitnjah je prav gotovo med najslabšimi v občini. Zanima me, kdaj in kako bo rešen ta problem?

ODGOVOR: Podjetje »Živila« ima v Zabnici eno, a na področju Bitenj tri prodajalne, ki so zelo stare in neprimerne. Zaradi tega ni mogoče nuditi potrošnikom vsega blaga. Mislimo predvsem na sadje, zelenjavo in mleko. Pri ostalih živilih posvečamo vsaki prodajalni enako pozornosti in ni mogoče govoriti o najslabši preskrbi za določeno območje. Kdaj bomo lahko povečali in modernizirali prodajne prostore, pa zaradi pomanjkanja sredstev ne moremo nič določenega povedati.

Odgovoril je direktor veletrgovine »Živila« Kranj P. Čop.

Podružabljanje zemljišč

VPRAŠANJE: Področje Zabnice in okoliških vasi je predvsem kmetijsko. Zani-

ma me ekonomska upravičenost nadaljnjega podružabljanja zemljišč na Sorskem polju, saj zahteva velike investicije, na drugi strani pa je jasno, da večina privatnih kmetov dobro gospodarji (velika gospodarska poslopja, meru podružabljanja ostalo stroji itd.). Vse to bi v pri-neizkoriščeno.

Drži trditev, da je področje Zabnice in Sorskega polja predvsem kmetijsko. To pa bolj s stališča zemljiškega fonda, kot pa strukture prebivalstva. Upoštevat je potrebno da se je tudi na tem območju struktura aktivnega prebivalstva močno spremenila v korist nekmetkega. Podružabljanje določenega dela kmetijskih zemljišč ima tudi na tem območju predvsem namen nadomestiti delen izpad kmetijske proizvodnje, kot posledice razslojevanja prebivalstva, nadalje pa tudi povečanje tržne kmetijske proizvodnje. Prav gotovo podružabljanje kmetijskih zemljišč zahteva velika investicijska vlaganja. Ta so pa z razvojnega in ekonomskega gledišča utemeljena in potrebna, ker je poznano, da zasebni proizvajalci, posebno pri taki strukturi prebivalstva in kmečki posesti, v večini primerov niso pripravljeni ali pa ne morejo sistematično vlagati v razširjeno reprodukcijo znatnejša sredstva. V konkretnem primeru se bo podružabljanje kmetijskih zemljišč v naslednjih letih še nadaljevalo. Ne pa s takim tempom in v takšnem obsegu kot v bližnji preteklosti. Prav gotovo bo ta proces šel do te meje, da bodo usklajene kapacitete zemljišč, gospodarskih objektov in živine na obstoječem družbenem kmetijskem obratu. V optimalni izkoriščenosti in usklajenosti proizvodnih kapacitet leži pravzaprav tudi ekonomska upravičenost in učinek. Tempo programiranemu obsegu podružabljanja zemljišč pa bodo poleg ostalih faktorjev diktirala seveda v veliki meri tudi razpoložljiva investicijska sredstva.

Glede izkoriščenosti gospodarskih poslopij, strojev, orodij in ostalih sredstev za proizvodnjo v kmečki posesti, naj poudarim, da je podružabljanje zemljišč le del ali faza celotnega procesa podružabljanja kmetijske proizvodnje in da ima podružabljanje kmetijske proizvodnje za glavni namen — povečanje celotne kmetijske proizvodnje, tako družbenega kot zasebnega sektorja. Zato je verjetno odveč bojazen, da bodo v primeru smotrnega gospodarjenja omenjene ka-

pacitete primernih gospodarskih poslopij, strojev in podobno zaradi podružablja-

nja ostali neizkoriščeni. — Odgovoril: ing. Janca Erzen, direktor KZK Kranj.

In še šesto vprašanje Okoli kranjskih semaforjev

Tone Rotar nam je poslal naslednje vprašanje: »Pisali ste že o pločnikih na cesti JLA v Kranju. Marsikoga zanima, kako bodo odgovarjali tisti, ki so izdelali načrte. Steza za kolosarje je neuporabna, materialna škoda pa velika. Zanimivo je, da niso niti pomislili na parkirne prostore pred Zavarovalnico v Kranju. S preurejanjem križišča je parkirni prostor, ki je bil vedno zaseden, odpadel. Kljub temu, da sedaj parkiranje ni dovoljeno, je tam vedno dovolj avtomobilov. Nekateri svoje avtomobile parkirajo kar v travni poleg pločnika, saj v bližini ni parkirnega prostora.

Odgovoril je ing. Stane Rebolj iz Projektivnega podjetja v Kranju: Za ureditev križišča sta bila izdelana dva načrta. Ob izdelavi prvega ni bilo na razpolago po-

datkov bodočega ureditvenega prometa v Kranju, in je bilo križišče obdelano glede na tedanji promet. Ob projektiranju Kidričeve ceste pa smo že razpolagali s temi podatki, zaradi česar smo morali tudi delno preurediti prostor ob Gasilskem domu. Do tega je prišlo, ker so se dela na izdelavi urbanistične dokumentacije v letih 1955 do 1960 zavlačevala.

Parkirni prostor pred Gasilskim domom je bil namenjen predvidenemu potrošniškemu centru. Z ureditvijo sodobnega križišča pa ne more parkirni prostor sovpadati s križiščem. Na polovici že zgrajenega bo parkirni prostor zadoščal za potrebe Zavarovalnice in Gasilskega doma. Tu pa ne bi smeli parkirati stanovalci, ki imajo parkirne prostore zgrajene ob samih stanovanjskih stolpičih.

BESEDA PRIZADETIH OB ČLANKU:

»Kruh in trgovina v Mavčičah«

Pod gornjim naslovom smo 4. septembra objavili napis o neurejeni prodaji kruha v Mavčičah, kjer so bili omenjeni primeri, da so tam ljudje morali kupovati kruh kar iz avtomobila, da so trgovino zaprli tik preden so pripeljali kruh in podobno.

Kot prizadeta se je javila poslovodkinja tamkajšnje prodajalne Milka Tonč. Zatem ko omenja, da je dogovor s Pekarno Kranj, po katerem bi jim morali dostavljati kruh najkasneje do 11. in ob sobotah do 7. ure, česar pa Pekarna ne izpolnjuje, med drugim pravi:

»Problematična ni samo ta sobota (kritika v časopisu za 28. avgust), pač pa se to vteče že več kot leto dni, da so prodajalke ob sobotah zaposlene do 13. ali do 14. ure zaradi pozne in neradne dostave kruha. Za naše brezplačno nadurno delo in trud za zadovoljitev potrošnikov smo plačane z ožigosanjem v časopisu. V prihodnje se bomo točno ravnali po odloku skupščine občine Kranj o obratovalnem času v trgovinah. Predvsem želim, da uprava uredi dostavo kruha v rednem obratovalnem času trgovine, ali pa naj spremeni delovni čas.»

Ker je uredništvo želelo ta problem bolje predstaviti

bralcem in potrošnikom je zapisalo še za naslednja pobjasnila:

Veletrgovina Živila:
»Težave oz. problemi dostave kruha se pojavljajo večkrat tudi v ostalih naših prodajalnah. Seveda so temu krivi objektivni vzroki od dobavitelja t. j. Pekarne.»

Pekarna Kranj:
»Razumljivo, da vsem našim odjemalcem ne moremo dostaviti kruha v prvih jutranjih urah, kakor to želijo. Tudi okvare na dostavnem vozilu so večjih vzrok, da stranke dobijo kruh kasneje.»

Pripomba uredništva:

- Iz vsega žal ni razvidno,
- kako bi odpravili sedanje
- slabosti v preskrbi s kru-
- hom na tem območju. Bo-
- do torej potrošniki še
- ostajali brez kruha tudi
- čez nedeljo, ga kupovali
- kar iz avtomobila (kdor
- ima srečo, da je takoj
- zraven) in podobno?! Za
- občane tega okoliša je za-
- deva važna. — K. M.

Obiskali smo Kamnik na Gorenjskem

NA GORENJSKO GREM!

Kranjčan bo rekel tako, če gre na Bled ali v Kranjsko goro, Ljubljančan že, če gre v Kranj. Novomeščan se bo srečal z Gorenjsko že pri Šentvidu. Tudi v Selški ali Poljanski dolini pravijo, da gredo na Gorenjsko, če gredo v Kranj.

Kaj relativen pojem, mar ne? Da pa bo zmeda še večja: pred dnevi sem na železniški postaji v Ljubljani srečal prijatelja, ki se je od vojakov vračal domov. »Končno«, pravi, »spet doma, spet na Gorenjskem!« Vstopil je na kamničana in se odpeljal v Dupljo.

Da, tudi kamniško področje še sodi k tistemu geografskemu prostoru, ki ga imenujemo Gorenjska. Ime je nastalo v teku stoletij, ko je obstojala »dežela Kranjska« in so se prebivalci v njej razlikovali po toku Save v glavnem na Gorenjce in Dolenjce. Čeprav pojem Gorenjske teritorialno ni povsem točno določen, prištevajo vsi slovenski geografi k vzhodni Gorenjski področje vzhodno od Kokre in Kranja in severno ter severovzhodno od Save tja do Savinjske doline, torej tudi celoten teritorij sedanjih občin Kamnik in Domžale. Za ožjo Gorenjsko se je predvsem zaradi najrazličnejših upravno teritorialnih razdelitev v zadnjih letih oz. desetletjih »proglasilo« približno področje nekdanjega kranjskega okraja in prav nič čudno ni zato, če k Gorenjski ti »ožji« Gorenjci skoraj ne prištevajo več Medvod, sploh pa ne Kamnika in Domžal. Prav upravno teritorialna razdelitev in prometne zveze so kamniško občino navezale na Ljubljano, kajti res je, da so ceste iz Kranja v Kamnik preko Most še danes zelo slabe, še danes ne povsem asfaltirane, zato tudi avtobusnih zvez med tema dvema mestoma na Gorenjskem skoraj ni; z Ljubljano pa ima Kamnik odlične avtomobilske in železniške zveze. Ob prometni črti Ljubljana—Domžale—Kamnik so tudi največji kraji tega področja, zlasti pa se je tu razvila industrija.

Kamnik je torej na Gorenjskem, čeprav si je treba biti povsem na jasnem, da geografsko nikdar ne bo gravitiral h Kranju, vedno bo bližje Ljubljani. Ljudje pa so še Gorenjci in tega se zavedajo. V zadnjem času, po ukinitvi okrajev, se kamniška in domžalska občina povezuje z ostalimi gorenjskimi zaradi enakih ali podobnih gospodarskih interesov ali organiziranja skupnih služb. Prav to nas je v uredništvu tudi napotilo, da smo tudi mi razširili pojem Gorenjske proti vzhodu, kjer imamo celo še precej naročnikov in kjer je zanimanje za Glas kot glasilo Gorenjske precejšnje.

Težko je v nekaj besedah približno »predstaviti« kamniško občino. Industrijsko je razvita, saj je ustvarila industrija lani 70,4% vsega narodnega dohodka, kmetijstvo pa le 7,2%. Narodni dohodek na prebivalca se je od leta 1956 do lani povečal od 170.600 na 545.509 din, narodni dohodek na zaposlenega pa je bil predlanskim 1.840.344 din, lani pa 2.028.351 din. Vseh pre-

bivalcev je bilo 31. marca letos 20.801, aktivnih pa 9.335. Dobra polovica aktivnega prebivalstva (53,3% ali 4.982) je zaposlena v industrijskih podjetjih, ki imajo svoj sedež v občini, veliko pa jih je zaposlenih tudi v poslovnih enotah »zunanjih« gospodarskih organizacij, torej takih, ki imajo svoj sedež drugje, ne v kamniški občini; za družbeno kmetijstvo to velja v največji meri, ker skoraj v celoti sodi k ljubljanskemu agrokombinatu Emona.

Ker je Kamnik zaradi dobrih prometnih zvez blizu Ljubljane, je tudi dnevna emigracija zaposlenih iz občine precejšnja; po statističnih podatkih se vsak dan vozi na delo v druge občine, največ seveda v smeri Domžale—Ljubljana, kar 1.009 kamniških občanov. Ker pa je na področju kamniške občine tudi precej poslovnih enot »zunanjih« gospodarskih organizacij, je tudi dnevna imigracija precejšnja — 728 zaposlenih. Tako dnevno preseljevanje ljudi omogočajo in zahtevajo tudi med drugimi slovenskimi kraji dobre prometne zveze, hiter razvoj gospodarstva, boljši življenjski standard.

Po statističnih podatkih je bilo lani v kamniški občini le še 20,2% kmečkega prebivalstva (4.138 od skupno 20.476 ljudi). Zelo hiter proces zmanjševanja prebivalstva na vaseh oz. ljudi, ki se še aktivno ukvarjajo z obdelovanjem zemlje v zasebnem sektorju, je opazen tudi na vzhodnem Gorenjskem; pred dobrimi desetimi leti (leta 1953) je bilo kmečkega prebivalstva še 31,6% ali 5.641 od skupno 17.843 ljudi.

Za kamniško področje mnogo pomeni tudi turizem, še več pa bo zdaj, ko je zgrajena žičnica na Veliko planinjo, kjer gradijo posebno zanimiv in privlačen turistični center. Vendar sta turizem in gostinstvo lani ustvarila komaj 1,4% narodnega dohodka v občini.

Toliko za danes o občini Kamnik na Gorenjskem.

Ker smo v uredništvu Glasa »sprejeli« teritorialno širši pojem za Gorenjsko in ker je Glas gorenjsko glasilo, bomo o Kamniku, o Domžalah in o drugih krajih na tem področju še pisali. A. Trifer

GOSPODARSKA ZBORNICA SR SLOVENIJE

organizira

posvetovanje o ekonomskem položaju gostinstva

Za območje občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin
v torek, dne 5. oktobra 1965 ob 10. uri v kavarni »Kazina« na Bledu

K udeležbi vabimo vse predstavnike gostinskih gospodarskih organizacij in gostišč družbenega in zasebnega sektorja ter predstavnike turističnih družbenih organizacij.

Gospodarska zbornica SRS

PROMETNO PODJETJE

»LJUBLJANA TRANSPORT«

POSLOVNA ENOTA JESENICE

razpisuje prosta delovna mesta

— VEČ AVTOMEHNIKOV VK ali KV

— VK ali KV AVTOLIČAR

— REFERENT

v turističnem biroju z znanjem nemščine

Razpis se zaključí v roku 30 dni po objavi. — Osebni dohodki po pravilniku.

KOMISIJA ZA RAZPIS MESTA DIREKTORJA

TRGOVSKEGA PODJETJA KZK KRANJ

razpisuje

prosto delovno mesto

DIREKTOR PODJETJA

Pogoji: Ekonomska fakulteta s 5-letno prakso v trgovini z mlečnimi izdelki ali srednja ekonomska šola ali ustrežna srednja šola z 10-letno prakso v trgovini z mlečnimi izdelki. Osebni dohodek po pravilniku. Stanovanja ni na razpolago.

Pismene ponudbe sprejema Kadrovska služba KZK Kranj, v roku 15 dni po objavi razpisa.

Javna dražba

SVET ZA DRUŽBENI PLAN IN FINANCE PRI SKUPSCINI OBČINE TRZİČ

razpisuje

po določbah zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Uradni list FLRJ, št. 26/54, 53/62 in SFRJ, št. 15/65), v zvezi z določbami odloka o prenosu zadev v pristojnost svetov skupščine občine Trzin (Uradni vestnik Gorenjske, št. 11/64), po sklepu svoje seje z dne 25/8-1965,

JAVNO DRAŽBO

družbenih stanovanjskih hiš:

1. Dvostanovanjske hiše v Bistrici št. 4 pri Trzinu, na zemljišču, parc. št. 109/4 k. o. Bistrica, vl. št. 216 k. o. Bistrica, s pralnico, drvarnico in zaprto verando. Izklicna cena je 3.658.000 din (trimilijonšestosemsetdesettisoč dinarjev);
2. Gospodarskega poslopja pri stanovanjski hiši v Podlublju št. 3. Gospodarsko poslopje stoji na zemljišču, parc. št. del 868 k. o. Sv. Ana, vl. št. 67 k. o. Sv. Ana in obstoji iz hleva, skednja, pada in lope. Izklicna cena je 1.010.000 din (enmilijonšestdesettisoč dinarjev).

Javna dražba bo dne 27/10-1965 ob 8. uri v veliki sejni dvorani SOB Trzin, v Trzinu, Trg Svobode št. 18. Pred pričetkom javne dražbe morajo kupci položiti varščino v višini 10% izklicne cene.

Stroške v zvezi s prenosom lastninske pravice do stavb in pravice uporabe zemljišča nosijo kupci.

SKUPŠČINA OBČINE TRZİČ
oddelek za družbeni plan in finance

K številki 465-02/65-4

Datum: 27/9-1965

Ve dni
po svetu

Čigav je Kašmir?

Svetovna javnost ob prenehanju indijsko-pakistanskih bojov vprašuje: »Čigav je Kašmir?« Leta 1947 je prišlo do razcepitve med Indijo in Pakistanom. Pri razcepitvi je glavno vlogo odigrala različna vera na eni in intrigiranje prejšnjih kolonizatorjev na drugi strani. Nastalo je ovrtašvo med muslimanskim in hindujskim prebivalstvom.

Čigav naj bi bil Kašmir? Njegovi prebivalci niso imeli možnosti, da bi to povedali. Po dogovoru bi morale biti province razdeljene za referendumom, toda Pakistan ga je s pomočjo muslimanskih plemen leta 1947 osvojil. Maharadža Abdulah je poklical Indijo, da ga zaščiti in Indija je uspela, da se je Kašmir izrekel zanjo. Kašmirski maharadža pa ni soglašal z Indijo ter je poizkušal voditi samostojno politiko. Indijske oblasti so ga zaprle in proglasile polovico Kašmira za svoj integralni del.

Veskokor Kitajska ve, kaj dela. Njene neuresničene želje po Indijskem ozemlju, so na ta način postale realnejše. Indija se je znašla v precepu.

BREZ IZHODA
Pred dnevi je prišlo na poziv VS do premirja med obema stranema. Vprašanje se vedno ni rešeno. Čigav je Kašmir?

PO VOLITVAH V ZAHODNI NEMCIJI
Razdelili so volilno klobaso
(Süddeutsche Zeitung)

Novost v obmejnem prometu

Iz obmejnega pasu bodo lahko državljani hodili 6-krat mesečno v Avstrijo — Naši državljani bodo lahko nosili v Avstrijo po 10.000 dinarjev, v Jugoslavijo pa prinašali za 6.000 dinarjev blaga

Sinoči se je v Ljubljani končalo redno zasedanje stalne jugoslovansko-avstrijske komisije za obmejni promet. Dva sporazuma, podpisana na koncu zasedanja, razširjata obmejni pas, urejata prinašanje blaga in plačilnih sredstev čez mejo, število mesečnih prehodov se poveča od 4 na 6, dolžina bivanja onstran meje pa se podaljša za en dan.

Uvajajo tudi poenostavitve postopka za izdajanje dokumentov oziroma vizumov za prehod čez mejo. Po tem sporazumu bodo lahko naši državljani nosili v Avstrijo 10 tisoč dinarjev in prinašali v Jugoslavijo blago v vrednosti do 6 tisoč dinarjev.

Enak odgovor

Neki italijanski slikar je prejel od tovarne likerjev sledečo ponudbo: z razpisem iščemo najboljši lepak za propagando naših proizvodov. Radi bi pregledali nekaj vaših predlogov. Nagrajeni lepak bo dobro nagrajen. Ostalih ne bomo vrnilih.

Slikar je takoj odgovoril: z razpisom iščem najboljši liker. Rad bi preizkusil nekaj vaših likerjev. Odbite likerje vam ne bom vrnil.

Pogoj inteligence

Dr. Mac Evan iz Severne Rodezije je ugotovil, da so otroci, ki se rodijo v hladnejšem podnebju, inteligentnejši od tistih, ki se rodijo v tropskem podnebju. Svoje teste je delal na 2.262 otrocih. Po njegovih ugotovitvah so evropski otroci inteligentnejši od tistih, ki se rodijo v Afriki. Znano ni samo to, kje se je rodil spoštovani doktor! Zelo verjetno v Evropi!

Ločitveni vzrok

V neki državi v Kolumbiji imajo precej čuden ločitveni zakon. Če se želi mož ločiti, zadostuje, da nosi na obrazu eno leto masko. Domačini so prepričani, da na ta način postane za svojo ženo tujec.

Nov avtomobil za papeža

V neki avtomobilski tovarni v Chicagu so izdelali poseben avtomobil za papeža Pavla VI., ki bo 4. oktobra prispel v New York. Zadnji sedež v avtomobilu je v resnici prestol. Avtomobil je bil izdelan pravočasno, in sicer do petka, 1. oktobra. To je dolga limuzina lanskoletnega modela, le da je veliko daljša in opremljena s posebnimi napravami. Papežev prestol je mogoče dvigati in spuščati s pritiskom na električni gumb. Avtomobil ima tudi posebno razsvetljavo in telefon.

INDIJSKI PREDSEDNIK PRI NAS

V četrtek je prispel v Jugoslavijo na uradni obisk predsednik indijske republike dr. S. Radakrišnan. Na letališču je visokega gosta sprejel predsednik skupščine Edvard Kardelj, ker se predsednik republike Tito zaradi bolezni sprejema ni mogel udeležiti. Ob prihodu so Beograščani visokega gosta iz prijateljske dežele izredno prisrčno sprejeli.

PLENUM CK KP SZ

Ta teden je bil v Moskvi plenum CK KP Sovjetske zveze. Med ukrepe, ki jih je plenum napovedal, sodijo: ukinitve plana po količini, ki naj bi ga zamenjal plan realizacije proizvodnje, večja samostojnost podjetij, ki naj bi imela na razpolago tudi del sredstev za nagrajevanje, prehod od administrativnega določanja cen k bolj ekonomskim cenam itd.

GENERALNA SKUPŠČINA

Preteklo sredo popoldne je na seji generalne skupščine OZN govoril tudi državni sekretar za zunanje zadeve Jugoslavije Marko Nikezić. Dejal je, da so potrebni najni ukrepi, da bi se ustavil nevaren razvoj mednarodnega položaja v zadnjem času. OZN mora biti pobudnica akcij za ohranitev miru. Danes, kakor tudi v preteklosti, ideološke razlike same po sebi niso bile vzrok vojn, pa tudi podobnosti ideologij niso preprečile vojn, je poudaril tov. Nikezić.

PAPEŽ V OZN

Poglavar rimskokatoliške cerkve papež Pavel VI. bo v ponedeljek, 4. oktobra, prispel v New York na obisk v OZN. Papeža bo sprejel in pozdravil na mednarodnem letališču »Kennedy« sekretar U. Tant.

AMERIKANCI IN RUSI

Obe državi sta iskali podporo in zaveznike za svoje načrte. V svetu prevladuje mnenje, da je zaradi tega prišlo do odločitve Pakistana, da se leta 1952 vključi v ameriški vojaški sistem — SEATO vakt.

NOVI ZAVEZNIK

Pakistan ni bil zadovoljen s pomočjo ZDA ter se je obrnil na Kitajsko. Prišlo je do čudne zveze med komunistično Kitajsko in desničarskimi silami v Pakistanu. Režim generala Ajuba se opira predvsem na veleposesnike in buržoazijo. Komunistična partija je prepovedana, stavke brutalno duše vojaške sile. Kljub temu pa Kitajska podaja roko Ajubu in poziva celo komuniste, naj glasujejo zanj.

LJUDJE IN DOGODKI

Pomembne odločitve

Sovjetsko gospodarstvo je razen pomembnih uspehov, imelo v zadnjih letih tudi precej težav in pomanjkljivosti. Težav zlasti zaradi mnogih nerešenih vprašanj, ki so povezani z boljšim poslovanjem in z nadaljnjim razvojem gospodarstva sploh. Vse to je povzročilo določeno zmanjšanje narodnega dohodka, počasnejše naraščanje produktivnosti v industriji in v kmetijstvu.

Spričo tega so v zadnjem času v Sovjetski zvezi precej razpravljali o tem, kaj bi bilo potrebno storiti, da bi se te slabosti odstranile

in da bi se našlo boljša pota, ki bi sovjetskemu gospodarstvu zagotovila hitrejši razvoj in s tem tudi višjo življenjsko raven sovjetskemu ljudstvu. Zadnji plenum CK KP Sovjetske zveze, ki je pretekli četrtek zaključil delo, je sprejel več pomembnih zaključkov, ki naj bi zagotovili, da čimprej doseže želene rezultate.

Gre predvsem za to, da izboljšajo način planiranja in vodenja gospodarstva, hkrati pa, da ustrezno vzpodbude podjetja za večjo in kvalitetnejšo proizvod-

njo. Z drugimi besedami: sprejeti sklepi so pogoj za večjo samostojnost delovnih kolektivov. V prihodnje ne bodo več v tolikšni meri kot doslej odmerjali razvoj celotnega gospodarstva iz središča. Več sredstev in več iniciative bodo pustili delovnim organizacijam samim, kar bo te-te nedvomno vzpodbudilo k boljšemu delu in poslovanju. Od dejanskega opravljenega dela bodo odvisne tudi materialne koristi, ki jih bodo imeli.

Plenum sam in mnoge razprave o gospodarjenju, ki so potekale že pred plenu-

mom, kažejo na vse večjo orientacijo k ekonomizaciji gospodarstva. To ni primer samo v Sovjetski zvezi, marveč v vseh evropskih socialističnih deželah. Povsod so pripravili nove ekonomske sisteme, ki vsi — vsak na svoj specifičen način — želijo spodbuditi delovne organizacije in neposredne proizvajalce k boljšemu in kvalitetnejšemu delu. Hkrati odstranjujejo vse nepotrebne administrativne intervencije v gospodarstvu in skušajo pravilno vskladiti odgovornost celote in slehernega posameznega dela za nadaljni gospodarski in družbeni razvoj. Praksa našega gospodarskega razvoja dobiva s tem čedalje širšo

potrditev, čeprav je jasno, da so poti, kako priti do cilja, različne.

Po sklepih plenuma CK KP SZ bodo reorganizirali tudi posamezna ministrstva, tako da bo moč upravljati gospodarstvo po gospodarskih panogah. Podobne reorganizacije je napovedal tudi nedavni plenum CK KP Čehoslovaške in podobna so stališča tudi v Nemški demokratični republiki in drugod.

Ni dvoma, da bodo stališča socialističnih držav in pomembne odločitve njihovih partijskih vodstev, bistveno prispevala k nadaljnjemu razvoju gospodarstva in utrdila moč ter ugled socializmu v svetu. ABC

RAZPREDI
SOPRE
UTI

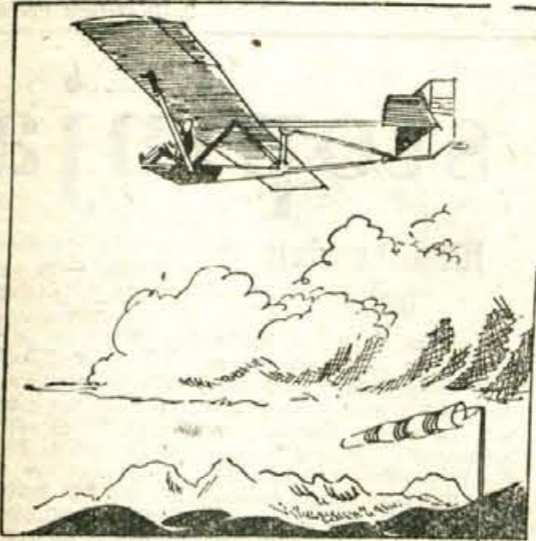
49. Izpit »A«! Zanj je potrebnih šest poletov, vsak izmed njih mora trajati dvajset sekund, eden pa celo trideset. Seveda jih je treba preleteti brez napake in brezhibno pristati. Prišli so tudi tisti iz nadaljevalnega tečaja, strokovnjaško so se postavljali in delili preplašenim kandidatom svoje nasvete. »Glej, da ga ne polomiš, kakor sem ga prvokrat polomil jaz! Ostal sem celo minuto v zraku, potem pa naravnost v koruzo. To je bilo zmerjanja!«

50. »Pa takrat na Blokah,« se je oglašil drugi. »Moral bi pristati spodaj na travniku, jaz pa tresk v deteljo. Kmet, ki je ravno kosil, pa k meni s koso v roki. Jaz previdno na drugo stran, kmet za mano. Jaz za rep, on tudi. Lasje so mi šli pokonci. Tedaj priteče učitelj. Kaj pa imata?« — »Dober dan,« ga prijazno pozdravi kmet. »Tolikokrat sem vas že videl v zraku, pa bi si rad tle stvar enkrat od blizu ogledal.« Ho, ho, to je bilo smešno! — »In tista krompirjeva njiva!« je vzkljnil tretji.

51. »Bolj ko nas je učitelj m... bolj smo rili po njej. Na koncu nam ni... drugoga, da smo kar ves krompir odku... gospodar je bil vesel. Se nobeno leto ga ni... lahko in tako brez truda prodal.« Zbijal so... la obujali spomine. Ko je Peter sedel na... so utihnili. »Fant, sedaj pa pozabi, kar... povedovali!« je zaklical nekdo iz gruč. Peter... »Praviljen?« je vprašal učitelj. Peter je pokimal. Učitelj je dvignil zastavico in... je zaropotal.

52. Ko je Peter začutil, da se je letalo odlepilo od tal, je potegnil palico k sebi. Vrabec se je v lepem loku strmo dvignil. Dviganje in pogrezanje obzorja Petra sedaj ni več begalo; vedel je namreč, da je obzorje najboljša orientacija, kako leti. Ko zdrkne navzdol, pomeni, da se je letalo dvignilo, kadar se pomakne navzgor, se letalo spušča. Učitelj je dal znak z zastavico. Z mirnim potiskom roke naprej je Peter izravnal letalo in odklopil žico. Zaplaval je po zraku.

Načrti za raziskovanje Meseca

Na nedavnem mednarodnem kongresu za vesoljske polete v Atenah, menijo, da ta izjava dokazuje, da bodo sovjetski znanstveniki pri poletu na Mesec krenili po drugi poti kot Američani. Američani nameravajo namreč poslati vesoljsko ladjo na Mesec neposredno z Zemlje in jo pred pristankom na Mesecu razdeliti na dva dela; v kabino, ki bo pristala na Mesecu, in kabino, ki bo krožila okoli Meseca in ki bo omogočila astronomom vrnitev na Zemljo. Sovjetski znanstveniki pa bodo najbrž sestavne dele svoje vesoljske ladje poslali na krožno pot okoli Zemlje, hih v vesolju sestavili in šele nato nastopili pot na Mesec.

Znanstveniki, ki so se zbrali v Atenah, menijo, da ta izjava dokazuje, da bodo sovjetski znanstveniki pri poletu na Mesec krenili po drugi poti kot Američani. Američani nameravajo namreč poslati vesoljsko ladjo na Mesec neposredno z Zemlje in jo pred pristankom na Mesecu razdeliti na dva dela; v kabino, ki bo pristala na Mesecu, in kabino, ki bo krožila okoli Meseca in ki bo omogočila astronomom vrnitev na Zemljo. Sovjetski znanstveniki pa bodo najbrž sestavne dele svoje vesoljske ladje poslali na krožno pot okoli Zemlje, hih v vesolju sestavili in šele nato nastopili pot na Mesec.

Izvedenci so na kongresu razpravljali tudi o drugih vprašanih. Zelo resno so govorili o predlogu, naj bi na Mesecu ustanovili mednarodno raziskovalno postajo, v kateri bi lahko delali strokovnjaki iz vseh držav in ki bi jo tudi zgradili s prispevkom vseh držav. Menijo, da bi ta načrt mogli uresničiti v najboljšem primeru čez kakih deset let. Skupina sovjetskih znanstvenikov je predlagala, naj bi se ta mednarodni laboratorij ukvarjal tudi z opazovanjem vremena na Zemlji.

Žalostno srečanje

»To je bilo zares nenavadno srečanje. Brez navdušenja, brez pozdravljanja starih prijateljev, kot srečanje bojnikov, ki so jim šteti dnevi. Prišli so zaradi tragedije, ki se je po njihovi zastugi zgodila pred dvajsetimi leti, ki pa je vedno bolj prisotna med nami. Zato tudi ni bilo navdušenih zdravju in whiskyja na tem sestanku v New Yorku, o katerem se je šele sedaj zvedelo nekaj več.«

Tako je list Washington Post opisal nedavno srečanje posadke atomskih bobnbnikov, ki so pred dvajsetimi leti bombardirali japonski mest Hirošimo in Nagasaki. Odvrli so bombo, ki je porušila pedeset tisoč zgradb in izzvala smrt ter poškodbe več kot 200.000 ljudi. Tri dni po Hirošimi so odvrli bombo še na Nagasaki. V teh operacijah je sodelovalo skupno le 23 članov posadke. Med temi edinitimi pričami uničujoče moči prve atomske bombe so nekateri umrli, eden je zno-rel, eden pa je šel v samostan.

Od preživelih jih je le polovica prišla na sestanek po dvajsetih letih. Robert Louis, drugi pilot slovitoga bombnika Enola Gay je povedal, da posadke nihče ni opozoril na to, kakšno uničujočo moč ima bomba, ki so jo vzeli s seboj. »Ukazali so nam, naj uničimo štab druge japonske armade. Razumljivo je, da se ni bilo mogoče izogniti škodi vpoj 'všau n'p uaujajo a nam se ni niti sanjalo, da bo uničeno celo mesto, polno žen in otrok.«

Aspirin, ki hitreje deluje

Ena izmed vodilnih angleških farmacevtskih družb je izdelala novo vrsto aspirina, za katerega trdijo, da deluje dvakrat hitreje kot dosedanja tovrstni izdelki.

Znanstveniki te farmacevtske družbe so po raziskovanju nekaj tisoč kemikalij, ki blažijo bolečine, prišli do zaključka, da nobena ni tako učinkovita in tako nenevarna kot prav aspirin, ki se že doslej v tem namene največ uporablja. Zato so si prizadevali, da bi osnovno sestavino aspirina naredili kar najbolj učinkovito. Odkrili so, da je hitrost vsrkavanja v kri dvakrat večja, če osnovne sestavine aspirina zelo fino zmlejejo, tako da so drobci za tridesetkrat manjši kot doslej. Na ta način so torej uspeli za dvakrat povečati hitrost delovanja.

Zgodovina šivalnega stroja

Prvi poskus, konstruirati uporaben šivalni stroj, je napravil okoli leta 1755 Anglež Weisenthal. Razen nekega skromnega opisa, da naj bi bil to stroj z naudarkom, ni kaj več znanega o tem in misel ni bila pomembna.

Leta 1790 mu je sledil Anglež Thomas Saint. Njegov stroj je imel nabodalo s kljukasto iglo, s katero je lahko delal veržne vbode. Tudi ta stroj ni imel nobenega praktičnega pomena.

Približno ob istem času so se trudili tudi v Nemčiji, da bi napravili uporaben šivalni stroj, ki bi nadomestil zamudno ročno delo. Okoli leta 1800 je izumil Boltežar Kreams stroj z verižnim vbodom. Uporabljal ga je za šivanje nočnih čepic. Za tiste čase je bila to že pomembna naprava, saj je imela tudi nožni pogon kolesa. Na žalost stroja niso poznali v širšem krogu krojačev, zato so nanj pozabili. V poznejših letih so morali tako nekatere elemente še enkrat odkriti. Kreamsov najpomembnejši doprinos k razvoju pa je bila šivanka z ušesom, ki so jo pozneje prilagodili strojem in je še danes v uporabi.

Naslednji konstruktor je bil tirolski krojaški mojster Jozef Madersberger. Leta 1830 je izdelal in uporabljal stroj z dvema Kreamsovima iglama, s katerima je šival po dva kosa blaga skupaj. Čeprav ga je avstrijski cesar javno pohvalil in mu podelil odklikovanje, ni uspel prepričati svojih stanovskih kolegov — krojačev o uporabnosti stroja.

Nesrečno usodo je v istem obdobju doživel tudi Francoz Thimonnier s svojo kovinsko izvedbo. Ko je prodal že okrog 80 šivalnih strojev, so navalili na njegovo delavnico pariški krojači. V paničnem strahu za svojo ek-ski-dni nožni pogon kolesa. Na žalost stroja niso poznali v širšem krogu krojačev, zato so nanj pozabili. V poznejših letih so morali tako nekatere elemente še enkrat odkriti. Kreamsov najpomembnejši doprinos k razvoju pa je bila šivanka z ušesom, ki so jo pozneje prilagodili strojem in je še danes v uporabi.

Mamila bi lahko izpraznila zapore

Britanski znanstvenik dr. William Sargent je na nedavnem sestanku britanskega združenja za napredek znanosti povedal, da je možnost, da bi mamila v kratkem lahko takorekoč preko noči izpraznila zapore.

Duševno nezreli psihopati običajno postanejo normalni, ko dosežejo 40 let ali pa še prej. Ko se to zgodi, lahko take ljudi brez »takršne nevarnosti odpustijo iz bolnišnic. Če pa bi odkrili kakšno mamilo, ki bi povečalo hitrost zakasnelega dozorevanja možganov pri takih ljudeh, bi s tem problem rešili.

Dr. Sargent iz oddelka za psihološko medicino v bolnišnici St. Thomas v Londonu trdi na podlagi dosedanjih raziskav, da bi se stanje depresije pri ljudeh, ki so bili prej dobre osebnosti, lahko

Anekdote o predsednikih

Washington se je zelo obotavljalo sprejeti kandidato. Njegovi prijatelji vendar to storiti mu zagotavljali, da je zelo popularen.

»Dobro, dobro,« jim je odvrnil, »da popularnost ni v nobeni stvari opraviljanja predsedniških poslov.«

Ko je bil eden izmed naslednjih predsednikov ZDA, Coolidge, še podpredsednik, ga je vabila na večerjo. Gostitelj pa so mu povedali, da Coolidge neke večerje ga je hčerka Theodorja vabila na večerjo. Gostitelj pa so mu povedali, da Coolidge neke večerje ga je hčerka Theodorja vabila na večerjo. Gostitelj pa so mu povedali, da Coolidge neke večerje ga je hčerka Theodorja vabila na večerjo.

»Da, a tokrat pri nas,« pravi Sargent, »in res silvestrujejo. Ko se popolnoma prelomi staro leto, spomini na stara razočaranja. Ko je slabost.«

»Bleda si. Ti ni dobro?«
»Da, tole vino. Nisem ga vajena.«
»Globoko dihajte! Minilo bo!«
»Bi radi na zrak?«
Niso si voščili srečnega novega leta.

Leto nosi številko 13. Nesrečno leto ni treba, da verjame v vraže. A niso vsa leta njenega zakona. In bliža se šesta obletnica njene. Najraje bi pozabila na ta datum.

Sest let, dolgih kakor pekel, je domisljal, da bi obletnico praznovala, naj bi se Franc še domisljal, da bi obletnico praznovala, naj bi se Franc še domisljal, da bi obletnico praznovala.

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

Merana. Nobene podrobnosti ni vedela, kaj je tam počel. A vseeno je vedela vsaj za kraje, ki so ga pripeljali do Innsbrucka. O predlanski prazniki, ki je zevala celega pol leta neke med Trstom in Grazom, pa ni vedela ničesar. Sla je za njim v Graz, kakor obupanka in mu sledila v njegov nov polom, v Hartberg. Kako naj s to praznino v duši, ki jo prekriva neprodirna senca, z njim praznuje začetek sedmega leta njunega zakona. Ali naj mu hlini prijaznost in ljubezen, ki je ta senca ne pusti, da bi se vnovič razcvetela, in brez katere bi bilo vsako praznovanje hinavščina in laž.

Ne, samo praznovanja ne. Ali naj sedita drug nasproti drugega in si lažeta lupe besede, ko vesta, da so bila leta njunega zakona vse prej kakor lepa in srečna. Ali naj si lažeta, koliko sreče sta užila v tem ali onem mestu, ko sta po njegovi krivdi drobila svojo mladost v prah cest in razcestij.

Ne zna biti hinavska. Ne zna lagati. Samo molčela bi lahko, zaprta v svojo žalost. Ve, da bi ga njen molk dražil. Očital bi ji nevaležnost, dokler bi njenega molka ne razbil in iz nje bi potem planila vsa razočaranja in nesreča minulih let. Terjala bi odgovor. Odgovor za vse, kar ji je prikrival.

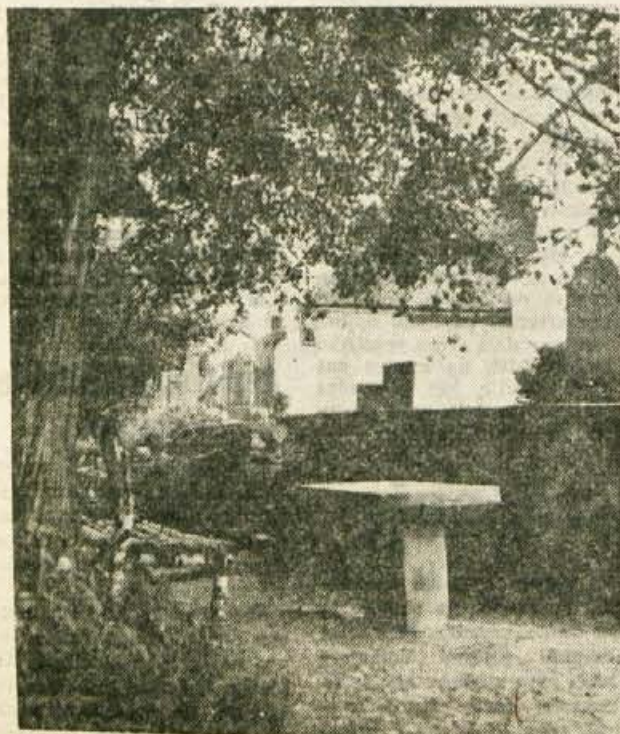
A kaj bi sledilo iz tega?

Izginil bi. Izginil neznankom, kakor je že dvakrat. Potem bi se znašla zopet z otrokom v položaju kakor po zadnjem njegovem pobeegu. Otrokov obstoj bi bil ogrožen. Tega pa ne sme dopustiti.

Ne zna se hliniti. Ne zna se pretvarjati. Toda premagovati se zna.

Na dan obletnice je sama. Franc je moral ostati v Miljah. Burja je in v burji lokalni parnik ne vozi. Tako ji je rekel davi zjutraj, ko je odhajal. Sprva je pomislila, da ima zopet kaj drugega

Po Prešernovih stopinjah

Kamnita miza pod staro lipo pri župnišču na Kopanju, kjer se je učil mladi Prešeren

Razdrto gnezdo

Sodobne starše, ki se v pretežni večini tako nežno oklepajo svojih otrok, da bi jih še pozneje, že odrasle in v službah, najraje imeli pri sebi ali vsaj v neposredni bližini, gotovo začudijo nekam trdi, hladni odnosi pri Ribičevih v Vrbi, v družini, ki nam je rodila prvega poeta.

Namesto, da bi si Šimen in Mina izmed deveterih otrok vsaj nekatere zadržala na precej veliki (11 ha) domačiji, sta jih komaj odrasle iz prvih otroških let, razposlala k stricem župnikom: fante v uk in v vzgojo, dekleta pa v pomoč, pač za gospodinjje, kuharice ali zgolj pomagalka. Kaže, da je to politiko vodila mati Mina, ki je bila vzgojena pri nunah v Beljaku in sploh bolj gospodovala v družini. Vsekakor vse bolj kot nekam vase zaprti, le kdaj pa kdaj veselili Šimen, pesnikov oče...

Da je moralo biti doma res hudo, nam ne priča le roče Francetovo pismo iz Dunaja »Lubim staršem«, v katerem jih najstarejši sin svari, da ne bo prav, če bodo le eni od sestra vse zapisali, druge pa odpravili prazne zdoma; pač pa tudi zares žalostna, čeprav ne de iure, a vendarle de facto ločitev pesnikov staršev: oče Šimen je leta 1837 odšel k bratu Francu, župniku v Skarucni pri Vodica, in tam še istega leta umrl; mati Mina pa je odšla leta 1834 k sinu Juriju, župniku v raznih koroških krajih, in umrla

mo Zupan, da se mora slovenstvo morda prav njemu zahvaliti za pesnika.

Jožef Prešeren (1752 — 1835), ki je veljal pri cerkvenih predstojnikih za duhovna vzglednega življenja, v očeh sorodnikov pa za nenavadno dobrega, častitega, modrega, previdnega in »posebno znajdenega« moža. Živel je menda kar gosposko in znal vsako reč tako obrniti, da »je vsega vselej še malo preveč imel.«

Spričo tako ugodnega gmotnega položaja, je mogel biti ta »grosonek«, kot so mu v rodovini splošno rekli, zares pravi dobrotnik svojim sorodnikom. Kar naprej je imel koga od domačih v časovno precej neomejenih gosteh: sestri Jero in Mino, nečakinjo Lenčico in pranečakinjo Katro, pa še vse tri Ribičeve fante, Franceta, Jurija in Jožefa — vsi so okušali toplo gostoljubje dobrega »grosonekla«.

Leta na Kopanju

France je bil poslan k staremu stricu pravzaprav zato, da bi se primerno pripravil za vstop v šolo, takratno »normalko«. Izročilo, še danes živo, pripoveduje, kako vneto je France srkal prvo učenost, ki mu jo je »grosonek« s tako ljubeznijo vcepil. Sedela sta pod staro lipo, ki raste tik pred župniščem, ob kamniti mizi. Lipa, ki je videla že turške boje, saj je bilo na Kopanju obrambno gradišče, je dajala tembolj gotovo tudi že senco mlademu Prešernu.

Oboje, stara lipo in kamnita miza, stojita še dandanes. Na pročelni steni župnišča pa so 14. junija 1964 odkrili spominsko ploščo v spomin na nekajletno Prešernovo bivanje na Kopanju.

Ni pa France pri starem stricu sameval: prav v teh letih so bivale pri »grosoneklu« pesnikova babica in dve njegovi teti.

Velja še povedati dobro besedo tudi o poznejši skrbi starega strica za svojega nemirnega pranečaka. Lahko celo rečemo, da je bil »grosonek« našemu pesniku pravi krušni oče, saj je Franceta podpiral ne le v ljubljanskih in dunajskih šolah, pač pa še pozneje, ko je bil že v službah. Zanimal se je za Francetov napredek v času študija in prvi od sorodnikov mu je odpustil, ker ni šel v lemenat. Prešeren se je svojega »grosonekla« vse življenje spominjal in ob vsaki priliki rad priznaval, da mu je bil prizanesljivi mož v življenju največji dobrotnik. S hvaležnostjo in spoštovanjem se je pesnik spominjal »grosonekla« do svojih zadnjih ur.

Ribniške zlate bukve

A vrnimo se v čas, ko je jeseni leta 1810 poslal star stric Jožef Prešeren svojega desetletnega pranečaka Franceta na slovito normalko v Ribnico. Pač tja, ker je bila Kopanju najbližja in zato, da bi »grosonek« mogel še nadalje bdeti nad fantovim učenjem.

S tem pa ni bilo skrbi! Dobro pripravljeni in nadarjeni France je zlahka premagoval šolsko učenost. Celó tako dobro, da je ribniško šolo v obeh šolskih letih izdeloval kot odlični dijak. Take pa so zapisovali v »zlato knjigo«. Zdaj je ta znamenita knjiga shranjena v Ljubljani — v njej je potrdilo o odličnem talentu in marljivosti bodočega pesnika.

Ribniška normalka pa je tudi sicer slovela: tjakaj so prihajali učenci iz Dalmacije, iz Trsta in raznih laških krajev. A že prej, v 15. stoletju, so imeli v Ribnici latinsko šolo za vzgojo duhovskega naraščaja.

Le dve šolaki leti, da je dovršil prva dva razreda

normalke, je ostal Prešeren v Ribnici — že na jesen leta 1813 pa je prestopil v tretji razred normalke v Ljubljani. Moral pa je naš pesnik doživeti v Ribnici globoke duševne pretrese. Spomini nanje so mu grenili vse življenje. Se na smrtni postelji so ga mučili. Prav natanko, kakšne narave naj bi ti pretresi bili, bržčas ne bomo mogli nikoli ugotoviti. Biti so morali gotovo dosti trpki, da jih občutljivi France nikoli ni mogel izrinuti iz spomina.

A za sklep še vez med Kopanjem, »grosoneklo«, pesnikom in Kranjem: pohištvo, ki je Jožefa Prešerna spremljalo ob njegovih selitvah s fare na fajo, je zapustil Katri, ki mu je do smrti gospodinjala. Del tega pohištva, ki sta ga Katri in France prepoljala na jesen leta 1845 v Kranj, je sedaj ohranjen v pesnikovem spominskem muzeju. Zal, da pa nobene izmed knjig, ki jih je »grosonek« zapustil pranečaku, še do danes nismo izsledili. Vemo zatrdno le, da jih je pesnik ob svoji smrti v Kranju še imel.

CRTOMIR ZOREC

SPOMINSKA PLOŠČA NA STENI ŽUPNIŠČA NA KOPANJU

Millaud, direktor »Petit Journals«, je bil Schollov prijatelj. Scholl je pripovedoval, da z vsemi sredstvi skuša povečati naklado svojega lista. Med drugim je baje nekoč zabičal svojim novinarjem naslednje:

»Ne pozabite vsake dva, tri dni poročati o kakem primeru, ko človek doživi izredno visoko starost. Na primer o možu, ki je popolnoma telesno in duševno svež dočakal 113 let. Imamo namreč mnogo starih bralcev, ki jim bo to všeč in bodo dejali: Vendar enkrat beremo časopis, ki je dobro informiran!«

Športne prireditve

SOBOTA — Na Jesenicah tekma slovenske košarkarske lige med ženskima in moškima ekipama Jesenic in Maribora. Pričetek ženske tekme ob 17., a moške ob 18. uri.

V Kranju na stadionu Stanka Mlakarja srednješolsko prvenstvo Gorenjske ob 16. uri. Prvenstvo je bilo prejšnjo soboto preloženo.

V avli osnovne šole Simon Jenko prvenstvo Kranja v namiznem tenisu za mladince. Pričetek ob 18. uri.

NEDELJA — Ob 10.30 v Kranju nogometna tekma slovenske lige Triglav : Ljubljana. Predtekmo bodo igrali mladinci obeh moštev ob 9. uri.

Občinska radovljiska odbojarska liga: Radovljica : Kamna gorica, Bohinj : Ribno, Kropa : Podnart. Vsa srečanja bodo v mestu prvoinimovanih.

Prvenstvo Kranja v namiznem tenisu za moške in ženske v avli osnovne šole Simon Jenko. Pričetek ob 8. uri.

Na sporedu so tekme GNL: Prešeren : Zelezniki (ob 9.45), Kranj : Kropa (10.45), Triglav B : Preddvor (7.30), Trboje : Svoboda (9.45). Tekme so v mestih prvoinimovanih.

TOREK — Pričetek nogometnega občinskega tekmovanja Radovljice v okviru jugoslovanskih športnih iger. Srečale se bodo ekipe Bohinj : Elan in Veriga (Lesce) : Iskra (Otoče). Tekme bodo v mestu prvoinimovanih.

GORENJSKA NOGOMETNA LIGA

Tudi favoritom gre težko

Po tretjem kolu v gorenjski nogometni ligi je na vrhu prvenstvene lestvice ekipa Zeleznikov, ki pa ima odigrano eno tekmo več od drugoplasirane Svobode. Z zanesljivo zmago in odlično razliko v golih Zelezniki premočno vodijo. Svoboda je v igri proti drugemu moštvu Triglava komaj uspela zmagati. Igra, ki so jo pokazali v tej tekmi (kljub temu, da so nastopili oslabiljeni), daje kaj malo upanja na uspeh v derbiju proti Zeleznikom. Prešeren je po zmagi nad Triglavom pospravil obe točki tudi s favoritom Kranjem, ki, kot kaže, letos ne bo resneje posegel v borbo

za vrh. Graje vredno je to, da ne znajo športno prenesti poraz in so v drugem polčasu igrali zelo grobo, tako da je moral sodnik izključiti nekaj prenapetih.

REZULTATI:

Svoboda : Triglav B 2:0 (0:0)
Trboje : Kropa 6:2 (3:0)
Prešeren : Kranj 4:2 (0:1)
Zelezniki : Preddvor 5:0 (3:0)

LESTVICA:

1. Zelezniki	3	3	0	0	24	0	6
2. Svoboda	2	2	0	0	12	1	4
3. Prešeren	1	1	0	0	4	2	2
4. Trboje	3	1	0	2	7	11	2
5. Preddvor	3	1	0	2	5	9	2
6. Kranj	2	0	0	2	3	13	0
7. Kropa	2	0	0	2	2	21	0

izven konk.
Triglav B 2 0 0 2 3: 6 0

Gorenjska rokometna liga

Ker ni bilo sodnika...

V Gorenjski moški ligi so ostali po četrtem kolu še trije kandidati za prvo mesto: Duplje, Kranj B in Zabnica. Na prvem mestu je še vedno Kranj B zaradi boljšega količnika v golih. V zadnjem kolu je zanesljivo premagal Kranjsko goro. Ker ekipa Storžiča ni prišla ob napovedanem času na igrišče, so zmagale Duplje s 5:0 w. o. V tekmi Skofja Loka : Krvavec sta si ekipi razdelili točke. Selca so na svojem igrišču izgubila srečanje z Radovljico. Zanimivo je, da ni bilo tekme Savica : Zabnica, zaradi tega, ker na tekmo ni prišel delegirani sodnik!

REZULTATI:

Kranj B : Kranjska gora 18:9 (12:6)
Selca : Radovljica 13:17 (9:10)
Duplje : Storžič 5:0 w. o.
Skofja Loka : Krvavec 10:10 (6:4)
Občinska liga:
Besnica : Zabnica B (moški)

20:13

Storžič : Kranj B (ženske) 2:2

LESTVICA:

Kranj B	4	4	0	0	79	40	8
Duplje	4	4	0	0	68	40	8
Zabnica	3	2	0	1	60	43	4
Selca	4	2	0	2	67	55	4
Storžič	4	2	0	2	64	58	4
Radovljica	4	2	0	2	67	63	4
Skofja Loka	4	1	1	2	35	57	3
Kranjska gora	4	0	1	3	59	81	1
Savica	3	0	0	3	32	63	0

P. S.

Prvenstvo gorenjske lovske zveze

V nedeljo, 26. septembra t. l. je bilo na kranjskem strelišču v Struževem ob izredno slabem vremenu strelsko tekmovanje na umetne golobe in tarčo srnjaka za prvenstvo gorenjske lovske zveze. Na umetne golobe se je od skupno 27 lovskih družin pomerilo 10 ekip, v tarčo srnjaka z malokalibrsko puško pa 12 ekip. Vsako ekipo so sestavljali po trije strelci. Na tarčo srnjaka je vsak strellec oddal iz prostega stava na 50 m po pet strelcov, vsak član ekip na umetne golobe pa je streljal na 10 golobov.

Rezultati streljanja s kroglo:
Ekipe — 1. LD Jošt (Jože Klemen, Marjan Fabjan, Lojze Papler) — 183 točk; 2. LD Kranjska gora (Rudi Robič, Peter Robič, Anton Tarman) — 182 točk; 3. LD Tržič (Franc Meglič, Jakob Markelj, Franc Primožič) — 176 točk. Posamezniki — 1. Jože Klemen, LD Jošt — 63 točk, 2. Marjan Fabjan, LD Jošt — 62 točk, 3. Lojze Gerlevec LD Poljane — 62 točk.

Rezultati v streljanju na umetne golobe: Ekipe — 1.

LD Jošt (Jože Klemen, Ivan Fabjan, Milan Levičnik) — 28 sestreljenih golobov; 2. LD Senčur (Jože Kirbiš, Slavko Velikanja, Aldo Zorzut) — 23, 3. LD Udin Boršt (Tine Hočevvar, Ignac Ažman, Franc Grašič) — 21. Posamezniki — Ker so najboljši posamezniki sestrelili vsak po 10 golobov, so se med seboj ponovno pomerili in se razvrstili: 1. Jože Klemen, LD Jošt, 2. Ivan Fabjan, LD Jošt, 3. Vinko Pristav, LD Bled. — elf

Obrtno podjetje

»Kamnoseštvo«
Kranj

Koroška 47

odproda večjo količino

betonskih
zalikanih plošč

50 × 50 cm po ugodnih cenah

REPUBLIŠKA LIGA TRIGLAV : JESENICE 68:52 (36:28)

Na kvalifikacije za zvezno ligo

V soboto je bilo v Kranju košarkarsko srečanje, ki je bilo odločilnega pomena za naslov republiškega prvaka. Domačinke so po izredno razburjivi tekmi uspeli premagati Jeseničanke z rezultatom 68:52 (36:28).

Igralke Triglava so povedle že v začetku igre. Čeprav so vodile ves čas tekme, se Jeseničanke nikakor niso hotele sporazumeti z rezultatom. Pavličeva in Vudričeva sta pokazali izredno igro in večkrat prekrižali načrte Kranjčank. Najzaslužnejše za uspeh pri zmagovalkah so bile Komarčeva, Prezljeva in Kodekova. Posebno oba visoka centra sta predstavljala za Jeseničanke nepremostljivo prepreko.

V zadnjih 5 minutah so domačinke zaradi številnih oseb napak ostale le s 4 igralkami. Ko je že kazalo, da se je Jeseničankam le na mehnica sreča, pa je morala zapustiti igrišče še Benedičičeva. Tako sta ostali obe ekipi s štirimi igralkami, kar je Kranjčankam zagotovilo zmago.

S to zmago so se Kranjčanke v točkah izenačile s Slovanom ter bodo morale zaigrati odločilno tekmo za naslov republiškega prvaka, ki dobi pravico do kvalifikacij za I. zvezno ligo. Predlog Triglava je, da bi bilo odločilno srečanje v Mečvodah.

Triglav: Komarč 20, Prezlje 19, Kodek 19, Balderman 2,

Belehar 2, Šinkovec 2, Bežek 4 in Močnik.

Jesenice: Pavlič 24, Benedičič 7, Vudrič 15, Lakota 6 in Mušič.

Z napakami sta sodila Prihoda in Steiner iz Ljubljane.

Turistično letalo zgorelo

V četrtek, 30. septembra dopoldne nekaj pred enajsto uro je povsem zgorelo turistično letalo KB-11 na letališču Alpskega letalskega centra Lesce pri Bledu. Letalo je domače konstrukcije, izdelek Libisa iz Ljubljane, štirisedežno, uporabljali pa so ga v Lescah predvsem kot aerotaksi; kdo bi vedel, koliko domačih in tujih turistov si je iz njegove udobne kabine lani in letos ogledalo Gorenjsko iz zraka, zlasti pa Bled, Radovljico, Sobec, Vintgar, Begunje, Drago in grad Podvin, kraje, nad katerimi je pilot Silvo Orožim najraje krožil s turisti.

Kako je do nesreče prišlo?

Vzroke bo še podrobneje raziskala komisija iz Beograda, znano pa je, da je v četrtek dopoldne letalski mehanik Alojz Možina (35 let), ki je že drugo leto v službi pri ALC Lesce, zamenjal eliso na motorju letala zato, ker je na membrani puščalo olje, hkrati pa je hotel pregledati še električno napetost, na kar ga je že prej opozoril pilot Silvo Orožim. Ko je pognal motor, je kmalu opazil neke nepravilnosti, verjetno kot posledica kratkega stika; izključil je generator in zaprl plin, tedaj pa je že zavohal smrad po zažgani gumi in plastični masi; ko je stopil iz kabine, je zagledal pod letalom plamen, stekel takoj po gasilni aparat in začel gasiti. Požar je medtem zajel že notranjost kabine in kljub pomoči še dveh ljudi je letalo zgorelo v slabih dveh minutah.

GLAS pionirjev

Na operacijski mizi

Moje počitnice so bile letos dokaj žalostne. Ze takoj julija sem bila operirana na mandeljnih.

Vsa preplašena sem morala zgodaj zjutraj iti v Zdravstveni dom. Najprej so mi vzeli kri, potem pa je oče moral podpisati, da sem lahko operirana. Bila sem zelo žalostna. Ko sva se z očetom morala ločiti, so mi tako silile solze v oči, da sem jih komaj zadrževala. Odvedli so me v sobo. Tam je bilo tudi neko osemnajstletno dekle. Obe sva se zelo bali prihodnjega dne.

Na vrsti sem bila jaz! Po meni je vse vrelo. Vseda sem se na mizo. Sestra mi je poškopila usta z zeleno tekočino. Obupen okus! Presešla sem se na drugi stol. Dr. Karla Grebenšek mi je dala injekcije v mandeljne. Dobila sem jih na vsako stran tri. Ko je bilo to končano, sem šla ležat. Ležala sem kakih dvajset minut. Sestra mi je dejala: »Če boš pridno dihala, boš gledala in boš držala usta odprta, boš lahko prestala, drugače ne bo dobro.« Vse sem obljubila. Ko je prišel trenutek za operacijo, so mi dali platnen predpasnik. Vseda sem se in sedaj se je pričelo.

Sestra in doktorica sta si nataknili rokavice. Zdravnica mi je z nožem obrezala mandeljne in jih potem z nekim instrumentom potegnila ven. Kakšen košček mandeljna je še ostal noter in je zato morala ponovno ponj. Prvi je žel Prvi je šel brez hušjih bolečin. Na vrsti je bil še drugi! Tudi z drugim je doktorica naredila tako, da sem pozabila dihati in sem zamžala. Sestra je doktorici podajala instrumente in venomer govorila: »Dihati, dihati, gledati.« Jaz sem poskušala gledati in dihati, toda oči so se mi zaprle kar same in sape v tistih trenutkih, mislim od bolečin, sploh nisem potrebovala.

Zasižala sem, da je opera-

cije konec. Sestra me je pohvalila, pa čeprav nisem večsah mogla dihati in gledati. Z jezikom nisem mogla migati. Tudi pozirati nisem smela. Sestra je šla z mano v sobo. V tretje nadstropje sva se peljali z dvigalom. V sobi sem morala sedeti, usta sem morala držati odprta, tako da sta mi kri in slina tekli v posodo, ki sem jo imela pred seboj. Ko je bila slina čista, sem se lahko vlegla in sem dobila malo čaja.

Drugi dan je bilo že bolje. S prijateljico sva se že malo pogovarjali. Bilo je vsak dan bolje. Čez nekaj dni sem že lahko odšla domov.

Marjanca Raziresen
Osnovna šola Preddvor

NOVO ŠOLSKO LETO

Na svidenje zelena trata,
na svidenje zelen klobuk,
spet odprla so se šolska vrata,
jutri prične se nam pouk.

Naslednji dan je res vse živo
tam pred šolo sred' vasi,
pustili igro smo in njivo,
a vseeno smo veseli vsil!

Anica Seničar
Osnovna šola Cerklje

Eskimska prababica

Tam daleč proti severu je vedno manj dreves, vedno manj rastlin, vsega primanjkuje, a pričenjajo se široka prostranstva nepreglednih ravnin snega in ledu. V tem polarnem kraju živi čudno, a obenem čudovito ljudstvo — pravimo jim Eskimi.

Sami pravijo o sebi, da so Inuiti, kar pomeni »ljudje« in neradi slišijo ime Eskimi, ker to pomeni v njihovi govorici »jedec surove hrane«. To ime so jim nadali sovražni Indijanci, a ker se je tudi pri nas udomačilo, jih bomo imenovali kar Eskimi in nas to ne bo motilo. Poglejmo, kako si oni razlagajo nastanek različnih ras...

V lepi rodovitni deželi je živelo dekle, ki je vztrajno odklanjalo vse snubce. Ker ji oče ni hotel ugoditi in jo dati njenemu izbrancu, je vse kazalo, da bo ostala sama. Lepo dekle pa ni računalo na jezo svojega očeta. Ko je nekoč spet odklonila snubca, se je oče tako razjezil, da jo je dal za ženo psu.

Odselila se je s svojim možem na samotni otok, kjer sta imela zelo veliko otrok. Ker ni mogla preživljati vseh, je s čarobno besedo spremenila svoj krznjen škorenj v kanu, posadila vanj nekaj otrok in ga odrinila na morje.

Kanu je priplaval daleč na jug. Tu je nekaj otrok izstopilo. Uredili so si domove in lepo v miru živeli. To so bili predniki belcev. Otrokom, ki so ostali v čolnu, je naročila, da naj odidejo v deželo gozdov ter se maščujejo očetovemu rodu za krivico, ki ji jo je prizadel oče. Tako so nastali Indijanci. Njihova naloga je, da se hojujejo. Zaradi tega so pozneje postali tudi veliki sovražniki Eskimov, saj so Eskimi pridno in delovno ljudstvo. Tem svojim sovražnikom pravijo kar »ušivci«.

Del otrok pa je ostal na otoku. Živeli so v zelo težkih pogojih. Krepila jih je narava. Jeklili so se v mrazu in lakoti, se veselili in praznovali. Tako so nastali Eskimi — Ljudje.

Halo! Halo! sta tam Kamnik ... Domžale?

Prav gotovo vsi veste, da se je sedaj vse podražilo. Vsi moramo varčevati! Tudi telefonski pogovor je zelo drag in bomo zaradi tega poslali naš pogovor kar po časopisu:

»Halo! Ali so tam pionirji šol iz kamniške in domžalske občine? Tu urednik Glasa pionirjev.«

»Brrr, brrr... prnkouzv!,.. tu-tuu, tu-tuu...«

»Danes se res zelo slabo sliši. Povedati sem vam hotel, da bomo v prihodnje zajemali v Glasu pionirjev tudi vaše prispevke. Upam, da se boste radi vključili v naš list! Samo... da ne boste preveč sramežljivi! Pošljite in nič se ne bojte, da bi vaši učitelji videli napake v vaših sestavkih. Povedati vam moram, da smo zmenjeni tako, da napak ne objavimo — preprosto jih izpustimo. Nekaj pa je važno: prispevki morajo biti podpisani, a poleg tega morate še napisati, v katero šolo hodite. Upam, da bom dobil za naslednjo številko že vaše prispevke!«

Dragi pionirji, ali vam je všeč tak telefonski pogovor? Če katera šola želi poslati takšen pogovor drugič, nam ga naj kar pošlje in mi ga bomo posredovali.

Desetletna Milka Tičar je sama stregla Titu

Napisati hočem nekaj besed o Metki, desetletni dekletcu, ki hodi v 5. razred osnovne šole in si sama služi kruh. Ko pride iz šole, ko se vse nauči in ko naredi naloge, je — natakarka. Ne, ni to šala, Metka je »ta zaresna« natakarka, taka, ki je kos nedoljski gostilniški sobi s 30 bolj ali manj sitnimi gosti, ki pet »ta malih« ali tri »ta velike« krožnike nese na eni roki (poglejte, prosim, silko!), ki ima prijazen

nasmeš za vsakega, ki... sarkatika — natakarka, ki ni bila lahko marsikateri drugi, starejši, za zgled. Njej — karkoli že bo, ko bo velika — ne bo mogel nihče očitati, da nima pravičnega odnosa do fizičnega dela. Pridno se uči in pridno dela in to je za deklico njenih let dovolj, veliko, ne pa preveč.

Metka Tičar je doma iz Vogelj, vendar si v Lahovčah sama služi kruh pri stricu in teti. »Koliko imaš plače, Metka?« Jo je pred štirinajstimi dnevi, ko je bil z Jovanko, Mihom Marinikom in ostalim spremstvom v gosteh pri Zajcu, vprašal maršal Tito. »Hrano, obleko in stanovanje!« Je ponosno in pogumno povedala. »Reči teti, da je to premalo, da ti morajo dati več!« Ji je rekel Tito in jo pobožal po kostanjnih lasih. Pa silkal se je tudi z njo in Metka rada pokaže tiste barvne fotografije, ko je sama stregla predsedniku republike in jo ni bilo prav nič strah, nobena krožnika ni razbila. Dragemu gostu je povedala, da ima v šoli najraje petje in matematiko, najmanj pa ji je pri srcu slovenščina; z Jovanko pa sta celo po angleško malo poklepetali in pravi, da ji je kar šlo.

Tudi varčna je Metka; pohvalila se je, da ima že 65 »jurjev« na hranilni knjižici, pa vse si je sama prisluzila. Utrujena pa ni nikoli, čeprav streže vso nedeljo; pi-jance pa stric »uštima«, je povedala, pa takoj dodala: »Če je potrebno, seveda.«

Metka bo vedno znala ceniti delo.
A. Triler

OBRAVNAVA PROTI OBTOŽENEMU ŠOŠTARIČU

Kje je denar?

V torek se je na Okrožnem sodišču v Kranju pričela sodna obravnava proti obtoženemu knjigovodju Gozdnega gospodarstva Bled in honorarnemu računovodju počitniškega doma sindikalne podružnice istega podjetja ter Planinskega društva Bled Mišu Šoštarču. Petčlanskemu senatu predseduje sodnik Karel Mišjak.

Obtožnica sestavljena na javnem tožilstvu je precej obsežna. Vendar gre v glavnem za dva kazniva dejanja grabeža. Pri počitniškem domu GG Bled za nekaj več kot milijon dinarjev, pri Planinskem društvu Bled pa za skoraj pet milijonov dinarjev. Poleg tega ga obtožnica bremeni, da je popravil uradne listine in tako napisal večje zneske, kot pa jih je v resnici izplačal in še drugih nepravilnosti v njegovem honorarnem računovodskem poslovanju.

Prvi in drugi dan so v glavnem zasliševali obtožence in pričel. To so bili nekdanji uslužbeni planinskih postojank »Planinc« in »Murka« na Bledu in še nekatere druge. Preko njih naj bi sodišče ugotovilo predvsem, kdo jim je izplačeval plače, provizije in podobno, kaj se je v tem času v posameznih planinskih postojankah preuredilo, kdo je ubrtniške usluge plačeval in kako. Vsekakor so priče pripovedovale precej pomanjkljivo, ker je od tega že več let, saj se je tako poslovanje obtoženega Miše Šoštarča pričelo že leta 1957. Kljub temu pa so posamezne priče nekatere dogodke le osvetlile.

Zanimivo je, da se je obtožence dokaj dobro spominjal posameznih popravil v nekaterih planinskih postojankah in kdo je ta dela opravil, ni pa se spomnil,

zakaj je posamezne zneske na čekih popravil in radiral plačilne liste.

Glavna priča v zadevi Šoštarč je bil podpredsednik PD Bled Kunstelj. On je povedal, da je bilo delo Šoštarča v začetku v redu, kasneje je pa postalo skrajno malomarno. »Za nas je postalo sumljivo neko poročilo o poslovanju postojanke »Murka«, ko je Šoštarč poročal, da je bilo v petih mesecih poslovanja samo 23 tisoč čistega dohodka«, je dejal Kunstelj. »Vedeli pa smo, da je v tem lokalno zelo dober pro-

met. Se bolj pa smo postali pozorni, ko sem videl neko listino, ki je bila radirana in znesek popraviljen. Zaradi tega smo zahtevali revizijo celotnega poslovanja.

Težave pri razčiščevanju pa nastajajo tudi zaradi tega, ker je dokumentacija dokaj pomanjkljiva ali pa jo v nekaterih primerih sploh ni, za približne zneske 1.000.000, 350.000, 150.000 dinarjev in še nekatere druge. Prav tako je nastalo v planinskih postojankah zaradi Šoštarčevega nevestnega dela nad pol milijona dinarjev škode.

Kot predvidevajo, bo obravnava zaključena in izrečena sodba v soboto ali najkasneje v ponedeljek, če ne bo prišlo do kakšnih novih »odkritij«. — Jože Jare

Našli so truplo deklice

V bližini Zalega pri Cerkljah so potegnili iz Pšate truplo 3-letne deklice Majde Dolinar iz Po-

ženka. Majda se je prejšnji dan igrala na bregu narasle vode in je padla v vodo ter utonila. — Jj

Umrl je že med prevozom

Z Jesenic proti Javorniku je vozil s tovornim avtomobilom »TAM 4500« Alojz Janc. Nasproti pa je pripeljal motorist Zahid Harbaš, ki pa ni imel voznškega dovoljenja. Na blagem nepreglednem ovinku je Harbaš, ko je zagledal pred seboj tovornjak, pričel zavirati. Zaradi tega ga je potegnilo na sredino ceste, kjer je padel. Voznik in motor sta zdrsela pred tovorni avtomobil. Motor je obležal pod strojem tovornjaka, motorist pa pred desnim prednjim kolesom, vendar ga tovornjak ni povozil. Toda kljub temu je bil padec usoden, saj je motorist že med prevozom v bolnišnico umrl. Po vsaj verjetnosti je umrl zaradi hudega udara z glavo ob cestišče. — Jj

PADEL SKOZI OKNO

V sredo zjutraj se je pripetila v tovarni BPT v Trziču huda nesreča. Ker je prejšnji dan hud veter nanesel na streho obrata škropilnice razni odpadni material, je mojster naročil 57-letnemu Cirilu Kutini, naj gre na streho in ta material odstrani. Kutina je splezal na streho in pričel z delom. Med delom pa mu je na strehi spodrsnilo in je drsel po strehi do steklenega okna. To se mu je vdrlo in je padel pet metrov globoko na betonska tla. Težko poškodovanega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

-jj

Smrt v cerkvi

Pred dnevi je umrl zaradi telesnih poškodb v jeseniški bolnišnici 63-letni redovnik frančiškanskega samostana na Brezjah Anton Stupica.

V torek je pri delu v cerkvi padel z lestve, ko je pobiral s cerkvenega zidu vence. Na lestvi mu je spodrsnilo in je vznak padel na tla. Vendar so bile poškodbe tako težke, da ni nobena zdravniška pomoč več pomagala.

Podjetje Elektro Kranj

POZIVA

vse zemljiške lastnike,
ki jim je bila ob gradnji 35 kV
daljnovoda Naklo - Trzič

prizadejana škoda, da se v dneh 4. in 5. X. 1965 javijo v upravi podjetja v Kranju, C. JLA št. 6 — III. nastropje

ZARADI DOGOVORA O ODŠKODNINI

Kasnejših odškodninskih zahtevkov podjetje ne bo upoštevalo.

K I N O

Kranj »CENTER«

2. oktobra zap. nem. jug. barv. CS film MED JASTREBI ob 16., 18. in 20. uri, premiera italij. barv. VV filma KAPETAN OGENJ ob 22. uri

3. oktobra italij. barv. VV film KAPETAN OGENJ ob 9.30 in 13. uri, zap. nem. jug. barv. CS film MED JASTREBI ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. CS filma LOLITA ob 21. uri

4. oktobra amer. film ZGODILO SE JE NEKE NOCI ob 15.20 uri (kinoteka) amer. CS film LOLITA ob 17.20 in 20. uri

5. oktobra italij. barv. VV film KAPETAN OGENJ ob 15.20 uri, amer. CS film LOLITA ob 17.20 in 20. uri

6. oktobra italij. barv. VV film KAPETAN OGENJ ob 15.20 uri, amer. CS film LOLITA ob 17.20 in 20. uri

Kranj »STORZIČ«

2. oktobra amer. barv. CS film DRUGI CLOVEK ob 16., 18. in 20. uri, premiera italij. barvnega filma KAPETAN OGENJ ob 22.30 uri

3. oktobra amer. barv. CS film DRUGI CLOVEK ob 14., 18. in 20. uri, zap. nem. jug. barv. CS film MED JASTREBI ob 16. uri

4. oktobra zap. nem. jug. barv. CS film MED JASTREBI ob 16. in 18. uri, amer. film ZGODILO SE JE NEKE NOCI ob 20. uri

5. oktobra amer. film ZGODILO SE JE NEKE NOCI ob 9.30 in 15.30 uri, amer. barv. CS film SALOMON IN KRALJICA SABE ob 17.30 in 20. uri

6. oktobra franc. barv. CS film GROF MONTE CRISTO I. del ob 16., 18. in 20. uri, italij. barv. VV film KAPETAN OGENJ ob 10. uri

Strazišče »SVOBODA«

3. oktobra amer. barv. CS film DRUGI CLOVEK ob 16. uri, italij. barv. VV film

KAPETAN OGENJ ob 18. in 20. uri

5. oktobra premiera jug. filma TRI ob 19.30 uri

Cerklje »KRVAVEČ«

2. oktobra amer. film VSE ZA SMEH ob 20. uri

3. oktobra italij. barv. CS film KORZISKA BRATA ob 15. in 19.30 uri, amer. film VSE ZA SMEH ob 17. uri

Kropa

2. oktobra amer. barv. CS film TARZANOVA BORBA ZA ZIVLJENJE ob 20. uri

3. oktobra amer. barv. CS film SEVERNO OD ALJASKE ob 15. in 19.30 uri, amer. barv. CS film TARZANOVA BORBA ZA ZIVLJENJE ob 17.30 uri

Gorje

2. oktobra zap. nem. film CRNI BLISK ob 20. uri

Naklo

3. oktobra špan. barv. film MOJ POSLEDNJI TANGO ob 17. uri

Preddvor

3. oktobra zap. nem. film CRNI BLISK ob 16. uri

Jesenice »RADIO«

2. do 4. oktobra amer. CS film NAJDALJSI DAN

5. do 6. oktobra špan. barv. film LEPA LOLA

7. oktobra italij. barv. CS film MARATONSKA BITKA

8. oktobra franc. CS film ZIVALI

Jesenice »PLAVŽ«

2. do 3. oktobra špan. barv. film LEPA LOLA

4. oktobra amer. barvni film ZAKON PRERIJE

5. do 6. oktobra amer. CS film NAJDALJSI DAN

7. do 8. oktobra italij. franc. film TOVARISI

Zirovnica

2. oktobra italij. VV film DEKLE IZ PARME

3. oktobra amer. film ANA KARENINA

6. oktobra italij. barv. CS film MARATONSKA BITKA

Dovje-Mojstrana

2. oktobra amer. film ANA KARENINA

3. oktobra italij. VV film DEKLE IZ PARME

7. oktobra amer. CS film NAJDALJSI DAN

Koroška Bela

2. oktobra italij. franc. film TOVARISI

3. oktobra nem. barv. CS film POSLEDNJA JEZA V SANTA CRUZ

4. oktobra špan. barv. film LEPA LOLA

Kranjska gora

2. oktobra nem. barv. CS film POSLEDNJA JEZA V SANTA CRUZ

3. oktobra italij. franc. film TOVARISI

3. oktobra amer. barv. CS film ZAKON PRERIJE

7. oktobra špan. barv. film LEPA LOLA

8. oktobra amer. CS film NAJDALJSI DAN

RADIJSKI SPORED

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13, 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 2. oktobra

7.15 Igramo za razvedrilo - 8.05 Domače pesmi in napevi - 8.25 Iz popularne koncertantne literature - 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.25 Slovenski skladatelji mladini - 9.40 Igra Pihalni orkester Ljudske milice - 10.15 Pesmi in plesi iz Jugoslavije - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Tenorist Miro Brajnik poje pesmi - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Prek sončnih dobav - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Koncertno kramljanje - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Poje moški zbor Grafika - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 17.35 Imbrek z nosom, baletna suita - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Popevke tega tedna - 18.45 S knjižnega trga - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Sobotni večer s plesom - 22.10 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Za prijeten konec tedna.

NEDELJA - 3. oktobra

6.00 Dobro jutro - 7.15 Hit, hiti le trite vit... - 8.05 Mladinska radijska igra - 8.40 Iz albuma skladb za otroke - 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. - 10.00 Se pomnite, tovariši - 10.20 Cuj, to naši partizani pojo - 10.40 Lahka glasba - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.45 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. - 13.30 Za našo vas - 13.45 Pred domačo hišo - 14.00 Solistični in orkestralni

virtuoz - 15.05 Vedri zvoki - 15.30 Humoreska tega tedna - 15.50 Kitara v ritmu - 16.00 Nedeljsko športno popoldne - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Mojstrske partiture - 21.00 Športna poročila - 21.10 Melodije raznih narodov - 22.10 Godala v noči - 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

PONEDELJEK - 4. oktobra

7.15 V svetu lahke in operetne glasbe - 8.05 Veseli pianšarji in trio Slak z vokalnim kvintetom - 8.30 Pol ure z ansamblom Jožeta Kampača in Mojmir Sepeta - 9.00 Za mlade radovedneže - 9.15 Priljubljene otroške pesmi - 9.30 Ema Haydnovih simfonij - 10.15 Iz pesmi Ivana Matetiča - 10.35 Naš podlistek - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Igra Vladimir Horowitz - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 V narodnem tonu - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 S poti po Rusiji - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert ob 17.05 - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Signali - 18.45 Novo v znanosti - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Izbrali smo za vas - 21.00 Simfonični koncert "Pro musica viva" - 22.10 S popevkami po svetu - 22.50 Literarni nokturmo - 23.05 Po svetu jazza.

TOREK - 5. oktobra

7.15 Jutranji divertimento - 8.05 Od melodije do melo-

dije - 8.30 Iz ljudske zakladnice - 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.25 Pozdravi najmlajšim - 9.40 Zvoki iz studia 14 - 10.15 Odlomki iz opere "La Gioconda" - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Povodni mož - baletna suita - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Čez hrib in dol - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 14.35 Mozartove skladbe - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 V terek na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert ob 17.05 - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Slovenski vokalni solisti, ansambl in orkestri zabavne glasbe - 18.45 Na mednarodnih križpotjih - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Majhen recital flavtista - 20.20 Radijska igra - 21.18 Zabavni mozaik - 22.10 Glasbena medigra - 22.15 Skupni program JRT - 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

SREDA - 6. oktobra

8.05 Zabavne melodije - 8.25 Jesenski ognji - 9.00 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.15 Mladinski zbori pojo - 9.30 Igrata ansambla Weekend in Atija Sossa - 10.15 Chopinove pesmi - 10.30 Človek in zdravje - 10.40 Nekaj domačih in instrumentalnih izvedbi - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Aleksander Kipnis v ruskih operah - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Slovenski ljudski motivi - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 14.35 Iz koncertov in simfonij - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Poje francoski kamorni zbor - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert ob 17.05 - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Iz fonoteke radia Koper - 18.40 Naš razgovor - 19.05

Glasbene razglednice - 20.00 Mozaik zabavnih melodij - 20.50 Dido in Enej - opera - 22.10 Od popevke do popevke - 20.50 Literarni nokturmo - 23.05 Plesna glasba.

ČETRTEK - 7. oktobra

7.15 Igramo za razvedrilo - 8.05 Domači pele-mele - 8.25 Zabavni zvoki - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 Iz mladinske orkestralne glasbe - 9.40 Od melodije do melodije - 10.15 Iz oper slovenskih skladateljev - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Baletna suita - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Čez zelene trate - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Krajše skladbe jugoslovanskih skladateljev - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Koncert pihalne godbe - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert ob 17.05 - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Turistična oddaja - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napევov - 21.00 Lirika skozi čas - 21.40 Glasbeni nokturmo - 22.10 Pisana glasba - 23.05 Za ljubitelje nove glasbe.

PETEK - 8. oktobra

7.15 Romantični operni spored - 8.05 Jutranji zabavni zvoki - 8.35 Pri skladateljih prve polovice 19. stoletja - 9.00 Pionirski tednik - 9.30 Ruske narodne pesmi - 10.15 Lepe melodije - 10.35 Naš podlistek - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Prizori iz opere "Marta" - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Skozi vas - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 14.35 I. suita za godalni orkester - 15.20 Napotki za turiste - 15.25 Zabavni intermezzo - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušal-

cev - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Zvoki iz studia 14 - 18.45 Festivalsko polletje - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Lahka glasba - 20.30 Krsto Odak, skladatelj in prireditelj narodnih za zbor - 21.00 Četrte ure z ansamblom Jožeta Privška - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.10 Za ljubitelje jazza - 22.50 Literarni nokturmo - 23.05 Iz opusa Bohuslava Martinuja.

Obrtno podjetje

»Kamnoseštvo«

Kranj, Koroška 47

izvršuje vsa pečarska dela po želji naročnikov.

Irgovina

»Šipad« Kranj

(v nebotičniku)

Vam nudi po ugodni ceni:

spalnice

(dvo, tro in štiridelne)

dnevne sobe
kavče, kuhinje
in ostalo
pohištvo
po konkurenčni ceni

Vabimo Vas, da si neobvezno ogledate našo trgovino

SOBOTA - 2. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Kje je, kaj je
RTV Skopje
17.55 Zoki Poki - lutkovna oddaja
RTV Ljubljana
18.10 Vsako soboto
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Alerglia - serijska drama
RTV Ljubljana
19.40 Cik cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 S kamero po svetu
RTV Beograd
21.10 Druga plat medalje
RTV Ljubljana
22.00 Rečna ladja - film
22.50 Poročila

NEDELJA - 3. oktobra

RTV Beograd
9.30 Oddaja narodne glasbe
10.00 Kmetijska oddaja

RTV Zagreb
10.45 Združenje radovednežev
RTV Ljubljana
11.30 Cirkuski deček
12.00 Telesport
Športno popoldne
RTV Ljubljana
19.00 Glasbeni magazin
19.55 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.45 TV kriminalka
RTV Ljubljana
21.45 Grindl - film
22.10 Poročila

PONEDELJEK - 4. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
11.40 TV v šoli
RTV Zagreb
17.40 Angleščina
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse

RTV Beograd
19.15 Tedenski športni pregled
19.40 Propagandna quiz oddaja
RTV Ljubljana
19.55 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Prenos iz gledališča
RTV Beograd
21.30 Biseri glasbene literature
RTV Ljubljana
21.45 Naš teleobjektiv

TOREK - 5. oktobra

Na sporeda!

SREDA - 6. oktobra

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.10 Učimo se angleščine
RTV Ljubljana
17.40 Tik-tak

17.55 Pionirski TV studio
18.25 TV obzornik
18.45 Opera skozi stoletja
RTV Ljubljana
19.15 Filmski pregled
RTV Zagreb
19.45 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
20.30 Danny Kaye vam predstavlja
21.20 Kulturna panorama
22.00 Zadnja poročila

ČETRTEK - 7. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleščine
RTV Ljubljana
16.10 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Oddaja za otroke
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik

RTV Beograd
18.45 Po Jugoslaviji
RTV Ljubljana
19.10 Novosti iz arhiva
PORA
19.40 Mladinski tednik
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Sultan - TV komedija
21.40 Iz sodobne poljske lirike
21.50 Zadnja poročila
PETEK - 8. oktobra
10.00 TV v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine
17.30 Televizija v šoli
18.00 Mendov spored
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Človek in proizvodnja
19.15 Peščena ura
19.45 TV akcija
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Doba swinga
21.10 Zadnja poročila

TELEVIZIJA

Posvet predsednikov OS Gorenjske

Radovljica, 1. oktobra — Včeraj je bil v Radovljici posvet vseh predsednikov občinskih skupščin Gorenjske, vključno tudi Kamnik in Domžale. Prihodnji sestanek je predviden v Trzinu čez 14 dni.

nov iz vrst gospodarskih, gostinskih, trgovskih in seveda turističnih organizacij. K. M.

KAMNIŠKI KLUB ODBORNIKOV

o rebalansu proračuna

V četrtek (30. septembra) so na seji skupščine občine Kamnik razpravljali o rebalansu finančnega načrta sklada zdravstvenega zavarovanja komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev občine Kamnik. Predloženi predlog so sprejeli.

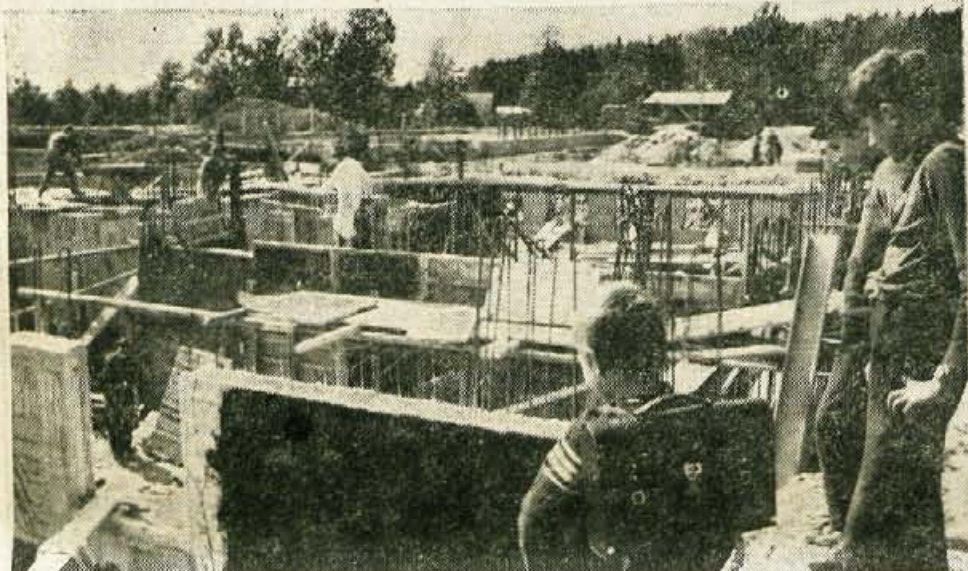
Po seji skupščine so na sestanku kluba odbornikov govorili o osnutku rebalansa proračuna občine za letošnje leto, o katerem bodo sklepali okrog 15. oktobra.

-a

Tokrat so se pogovorili o turistično-poslovnem združenju, o triglavskih žičnicah, o reševanju proračunskih težav in o drugih aktualnih zadevah, pri katerih je potrebno enotnejše vsklajevanje pogledov in tudi konkretno reševanje stvari.

Kot je bilo na posvetovanju ugotovljeno, so priprave za ustanovitev turistično — po-

slovnega združenja za Gorenjsko že v glavnem končane in je predviden občni zbor že konec tega meseca. Prvo organizacijsko in tudi denarno pomoč bodo nudile občinske skupščine, nadaljni razvoj te organizacije pa bo odvisen od sodelovanja vključenih čla-

Poleti so pričeli graditi novo šolo v Predvdvoru. Po planu dela, bi morala biti narejena že prvo nadstropje, vendar je deževje dela oviralo v takšni meri, da sedaj šele dokončujejo temelje. Učenci se vsak dan zbirajo na gradbišču in čakajo na svojo novo šolo

Obisk na Koroškem

Pevci Svobode St. Žagar iz Kroppe bodo v nedeljo, 3. oktobra, odpotovali na dvodnevni obisk v Radiše na Koroško. Tamkaj bodo priredili koncert in s tem vrnili tudi obisk Radišanom, ki so se lani jeseni mudili v Kropi. Člani komornega zbora bodo ob tej priložnosti nastopili tudi v celovškem radiu.

J. B.

Madžarska delegacija pri nas

Kranj, 1. oktobra — Gostitelji Madžarske vojaške delegacije, ki je že več dni na obisku v naši državi, so sporočili prihod teh gostov na letališče Brnik za jutri zvečer ob 18 uri. Madžarski gostje, ki jih vodi minister za obrambo LR Madžarske gen. polkovnik Činege Lajoš, bodo nekaj dni na Bledu. Hkrati pa si želijo ogledati nekatere gospodarske, kulturne in turistične zanimivosti Gorenjske in tudi nekatere spomenike naše revolucije. K. M.

Neurejena prodaja kruha

Prebivalci Cerkelj in okoliških vasi so s prodajo kruha, ki je v tem kraju neurejena že nekaj let, vse bolj nezadovoljni. Potrošniki namreč menijo, da bi ga lahko pripeljali iz kranjske pekarnice vsaj do 9. ure zjutraj. Sedaj pa se dogaja, da ga nemalokrat pripeljejo šele okoli 11. in 12. ure ali celo popoldan. V takih primerih se zgodi, da okoli 300 otrok tamkajšnje osemletke, ki imajo pouk v dopoldanski izmeni, ostane brez kruha oz. malice. — C.

Postaja na Javorniku

Z elektrifikacijo gorenjske proge so spremenili železniško postajo na Javorniku v odpravnišvo. Ker ponavadi na tej postaji nakladajo veliko vagonov in se zaradi preureditve tirnih naprav vlaki dolgo zadržujejo, so z večernim dnem postajo zopet odprli.

Sama presenečenja

Kranj, 1. oktobra — Po enotedenskem bivanju v Sloveniji, med katerim zadnje 3 dni kot gostje v Kranju z obhodi po Gorenjskem, je danes odpotovala v Holandijo 4-članska delegacija tamkajšnjega mesta Brumsum. Prišli so zasajat tulipane na naša partizanska grobišča v znak solidarnosti v naporih za miroljubno sožitje med narodi in v spominih na skupnega sovražnika v zadnji vojni. Vodja njihove skupine, g. Spauman je pred odhodom izjavil, da so pri nas doživljali sama presenečenja in to od herojstva v boju za svobodo, do gostoljubja naših ljudi in neizčrpanih možnosti v razvoju turizma. Vsi, ki so bili tokrat prvič pri nas, so izražali željo, da se bodo vrnili na dopust v naše lepe kraje Gorenjske. — K. M.

Zaključek poletnih prireditev

Včeraj so na Bledu zaključili sezono prireditev pevskega zbora iz Zasipa in folklorne skupine Gorje. Zbora sta priredila celovečerni spored slovenskih plesov in pesmi. J. B.

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE

posoja

proizvajalcem živinorejcem

železni opaž za izgradnjo silosa

z nizko odškodnino. Kdor želi silos graditi naj se te ugodne prilike posluži. Informacije se dobijo v tehnični pisarni zadruga.

Veletrgovina

»Živila« Kranj,

C. JLA 6. KRANJ

sprejme

DELAVCA

za skladiščna dela v prodajalni v Kranju. Pogoji: vozniško dovoljenje za vožnjo z mopedom. Prijave sprejema kadrovska služba podjetja.

POMOČ POPLAVLJENCEM V POMURJU IN PREKMURJU

Odbor Krajevne organizacije Rdečega križa Kranj — Center obvešča člane,

bo zbiral blago, perilo

(moško, žensko, otroško)

obutev, obleke, denar itd. za poplavljenca

v dneh od 5. do 8. 10. 1965 v pisarni RK v Cankarjevi ulici št. 16 in sicer dopoldne od 9. do 11. ure, popoldne od 15. do 17. ure.

Odbor vabi, da se občani odzovejo in prinesejo darilo na določeno mesto.

Mnogim obeležjem in spomenikom po naših krajih ob letošnji dvajseti obletnici osvoboditve so tudi prebivalci v Dupljah prispevali lep obisk v počastitev svojim enatridesetim padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 607-11-1-135. Telefoni redakcije: 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo